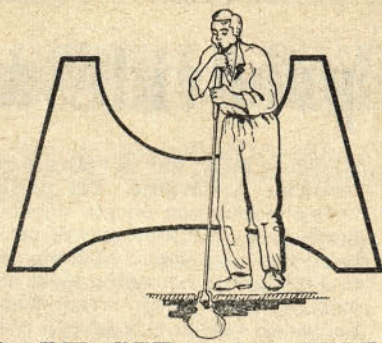

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, ing. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. - Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasila kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišiji GP »Celjski tisk« Celje

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto V.

HRASTNIK, 6. 12. 1969

ŠT. 11

29. november - dan republike

Devetindvajsetega novembra bo minilo štiriindvajset let, odkar je bila Jugoslavija proglašena za republiko.

To je že velik del življenja, pa se nam zdi, kot da je bilo včeraj.

V novembrskih dneh leta 1945 je naše ljudstvo znova pokazalo svojo politično zrelost, ko se je manifestativno udeležilo volitev v ustavodajno skupščino. To je pomenilo, da hočejo jugoslovanski narodi obdržati, kar so si priborili v narodnoosvobodilni borbi: demokratično federativno Jugoslavijo, ki ji je položilo temelje drugo zasedanje AVNOJ-a v Jajcu 29. 11. 1943.

To je tudi pomenilo, da ljudstvo ni nasedlo sovražni propagandi in da je reakcija znova izgubila bitko v boju z naprednimi silami. Širom po domovini je odmevala borbena pesem, množice so vzklikale komunistični partiji in njenemu vodji tovarišu Titu, volitve so se spremenile v praznik zmage.

Višek pa je doseglo to ljudstvo — zmagoslavje 29. novembra — ob drugi obletnici drugega zasedanja AVNOJ-a, ko se je po vsej Jugoslaviji bliskovito razširila novica, da je ustavodajna skupščina v Beogradu za vselej in dokončno odpravila monarhijo ter proglasila Jugoslavijo za republiko.

Ta proglasitev, ki je odločno usmerila korak k uresničevanju velike ideje o zgraditvi socializma, ki je bil sad dolgoletnega boja delavskega razreda pod vodstvom KP, ki se je po fašistični okupaciji in odkritem izdajstvu buržoazije spremenil v oboroženo vstajo jugoslovanskih narodov v narodnoosvobodilni boj zoper okupatorje in domače izdajalce.

Tudi v drugih deželah, ki jih je tlačil fašistični škorenj, so se razplamtela odporiška gibanja, vendar se je jugoslovanska vstaja v mnogočem razlikovala od njih — po organiziranosti, vsebini in smotrih.

Ko je ljudstvo krvavelo in gonilo sovražnika iz vasi in mest, si je sporedno gradilo tudi ljudsko oblast, novo državo, ki naj bi uresničila njihove davne sanje o svobodi delovnega človeka. Za drugačno svobodo — za svobodo na papirju jugoslovanski narodi ne bi nikoli prelivali toliko krvi. Zato je imel naš boj značaj ljudske revolucije.

Ob prazniku si je vredno oživetiti zavest o razlikah med včeraj in danes, o uspehih naše poveljne graditve, na katere v našem vsak-

danje življenju kaj radi pozabljamo, gledamo nanje kot na dovršeno dejstvo in jih raje primerjamo s standardom v državah s

vrednotiti tisto, kar smo v obdobju 24 let zgradili lahko rečemo iz nič, druga pa, ker nam zgovorno kaže, da so naše proizva-

stoletno industrijsko tradicijo kot pa z našo predvojno nebogljenostjo. Obe primerjavi sta na mestu. Prva zato, ker nam pomaga

jalne sile, naša produktivnost, ki je edina realna osnova za boljše življenjsko raven, še daleč za povprečjem razvitih evropskih držav.

To povprečje pa bi morali doseči čimprej in dvigniti našo državo v svetovnem merilu na višje mesto, da bi bila v gospodarstvu enakovredna drugim razvitim državam. Bistveni pogoj sprostitev delovnega človeka je dosledna uveljavitev načela, naj bo vsakdo od družbe dobi toliko, kolikor za njo prispeva. V tem okviru je še vedno ena naših poglavitnih nalog boj proti birokratizmu in napakam, ki so se razpasle z njegovo pomočjo in se v nasprotju z davno začrtanimi revolucionarnimi smotri in ustavno določenimi načeli o družbenem in delavskem samoupravljanju, o pravici delovnega človeka, da sam odloča o sadovih svojega dela.

Napakam in slabostim, ki zavirajo razvoj ustvarjalnih sil, bomo kos le z doslednim izvajanjem revolucionarnih sprememb, ki jim pravimo reforma.

Spremeniti moramo odnos do dela ter do vrednotenja dobrega in slabega.

Praznovanje Dneva republike nas ob pogledu na prehojeno pot navdaja z velikimi upi, da bomo še naprej živeli v mirni graditvi, da bo naša država v krogu svobodoljubnih narodov zavzemala pomembno mesto, ki si ga je priborila z bojem proti fašizmu, proti neenakosti med velikimi in malimi narodi, proti vojnim hujskačem, proti podpihovalcem razdora med Vzhodom in Zahodom.

S temi željami in upanjem si tovariško sezimo v roke in čestitajmo za 24-letnico proglasitve republike Jugoslavije, da bi nas še dolgo vodil tovariš maršal Tito.

Vsem članom in članicam kolektiva, upokojujencem, vojakom, poslovnim partnerjem in vsem bralcem glasila »STEKLAR« čestitamo k prazniku republike 29. novembru!

Organi upravljanja
Tovarniška konferenca sindikata
Uredniški odbor
STEKLARNE HRASTNIK

Oktober po predvidevanjih, november pa slabo

Po poročilih o poslovanju za dobo januar — oktober ugotavljamo nespremenjeno uspešnost poslovanja z delno tendenco, da prav v zadnjem obdobju poslovnega leta prihajamo v nepričakovane težave, katerih smo se poskušali izogniti z bolj elastičnim in rentabilnejšim poslovanjem. Kljub temu, da poročilo o oktobrskem poslovanju ne more bistveno spremeniti dosedanja poročila, predlagamo, da bi v nekaj podatkih osvežimo dosedanje problematiko in prikažemo dosežene rezultate poslovanja.

Stanje zaposlenih se v zadnjih štirih mesecih ni bistveno spremenilo. 31. 10. je bilo zaposlenih 1799 oseb. Tudi fluktuacija je na enaki ravni. Vseeno ostanejo pomisleki, da je takšno število zaposlenih previsoko glede na produkcijo in bruto produkt, ki ga dosegamo. Pred nekaj leti smo imeli v notranjem obratu 105 brigad, danes jih pa imamo po planu 92, dela jih pa povprečno samo 80 zaradi precejšnjega števila bolnikov. V tem obratu je približno 100 ljudi manj kot pred nekaj leti. Kilogramska produkcija tega obrata je sicer nekoliko nižja, toda z vrednostjo bruto produkta smo zaenkrat lahko zadovoljni. Kljub temu pa se je število zaposlenih povečalo za 250 oseb v odnosu na omenjeno obdobje. Povečanje števila zaposlenih gre na račun novega avtomatskega obrata, uvedbe četrth izmen, slikarnice, pomožnih delavnic itd., toda postavlja se vprašanje, ali je tisto število danes zaposlenih racionalno izkoriščeno. Sodeč po bruto produktu bi rekli, da ne. Ponovno moramo poudariti, da programi štipendiranja, prekvalifikacij in raznih drugih oblik izobraževanja, sistematizacije in na splošno kadrovska politika dolgoročni program niso narejeni in zaostajamo v razvoju kadrovske službe v odnosu na razvoj tovarne.

Oktohrska proizvodnja je dosežena z 68 % v odnosu na $1/12$ letnega plana, toda takšno situacijo smo tudi predvidevali glede na razpoložljive kapacitete (remont), tako da je operativni plan za oktober dosežen. V oktobru ponovno zasledujemo neizpolnjevanje plana pri pomembnih skupinah izdelkov, kot so RDBO,

MDBO in MDR, kar je vplivalo na finančno poslovanje. Pri proizvodnji notranjega obrata ugotavljamo za 6 odstotkov manjšo proizvodnjo kot v istem obdobju leta 1968, kar je normalno glede na število brigad. Pri proizvodnji avtomatskih izdelkov je seveda največji izpad na novih La fontana strojih, ker je proizvodnja izredno slaba in neekonomična.

Proizvodni odpadki je v oktobru in v vseh letošnjih 10 mesecih pod planiranim in manjši kot lansko leto. Tu zaenkrat lahko izznamemo samo produkcijo na podmornici in lafontani.

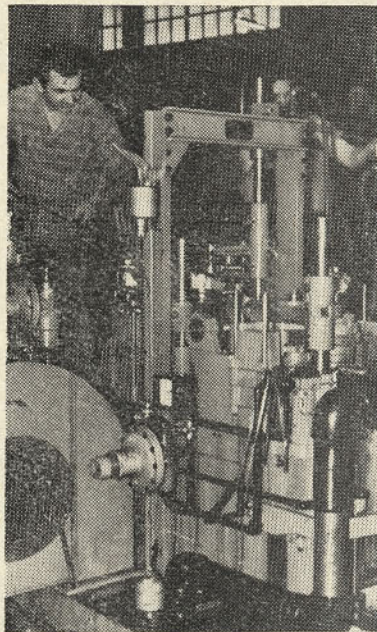
Po podatkih o finančnem obsegu se prodaja ne razlikuje od proizvodnje, ker je stalna tendenca, da se proizvaja direktno na tržišče. V obdobju januar-oktober je bilo prodanega za 244 ton več kot je bilo proizvedenega. Nekoč večji izpad je bil pri avtomatski proizvodnji, kar pa ni odločilno vplivalo na bruto produkt, če izvzamemo nedoseganje plana realizacije penicilink.

Realizacija stekla v oktobru znaša 680 milijonov S din in smo s tem presegli operativni plan za 3 % in zaenkrat še vedno nismo pod letnim planom. Od te realizacije se nanaša 494 milijonov na tako imenovano »staro« proizvodnjo. Izvoz smo dosegli v višini 167.234 dolarjev, s tem pa smo za 3,4 % pod letnim planom. Predvsem zaostajamo pri izvozu v ZDA in Zahodno Nemčijo ter Avstrijo. V odnosu na preteklo leto je naš izvoz večji za 96.000 dolarjev.

Do 31. 10. smo ustvarili 7,42 milijard S din, oziroma 8 % več kot preteklo leto, toda v istem obdobju so nam narasli stroški za 13 %, tako da smo kljub povečani proizvodnji in realizaciji dosegli skoraj isti čisti dohodek. Zaradi takšne situacije so organi upravljanja že prejšnji mesec spremenili delitev dohodka na 88,2 : 11,8. Tudi ob takšni delitvi smo oktobra šele pokrili osebne dohodke pri vrednosti točke 130 S din. Z novo delitvijo smo pokrili dosežanje nepokrite razlike.

Kratki povzetek celotnega poslovanja bi bil, da se proizvodnja, prodaja, ekonomičnost, gibanje obratnih sredstev in vsi ostali ele-

menti poslovanja niso nič spremenili kljub prizadevanjem samoupravnih organov in vodstva podjetja. Še več, v novembru, v ka-

Novi stroj La Fontana, ki že obratuje. Proizvodnja na njemu pa še ni zadovoljiva

terem so tako in tako pričakovali večje težave zaradi manjšega števila obratovnih dni, je prišlo do

odstopanja od plana najprej proizvodnje, nato pa še seveda realizacije v takšni meri, da v novembru ne moremo pričakovati večje realizacije kot 600 milijonov S din, kar bi bilo najslabši dosežek tega leta. Osnovni vzroki ležijo v avtomatski proizvodnji in v izvoznih prodajnih cenah. Ob

taki situaciji smo primorani obdržati tudi dosedanje nivo osebni dohodkov kljub novoletnim željam, in upamo, da bomo vsaj v decembru, resnično dosegli polno koordinacijo vseh sektorjev, da bi dosegli takšne rezultate, ki bi delno pokrili izredno slabe rezultate v novembru.

Danes že mislimo na leto 1970. Ne samo to, temveč izdelujemo tudi grobe načrte o desetletnem razvoju naše tovarne. V teh programih mora resnično biti več realnosti in ne samo to, temveč se za tako postavljene plane moramo tudi boriti. Mogoče smo zdaj prišli do takšne točke, da je potrebno radikalno menjati proizvodnjo in prodajno politiko, toda vse to bo mogoče samo ob maksimalnih prizadevanjih. Po dosedanjih poslovnih rezultatih sodeč prihajamo do točke, ko se bo »veriga« odtrgala in ne bo več rezerv niti upanja, da se bo poslovanje samo od sebe, stihijsko, povzpelo na »zeleno« in potrebno raven.

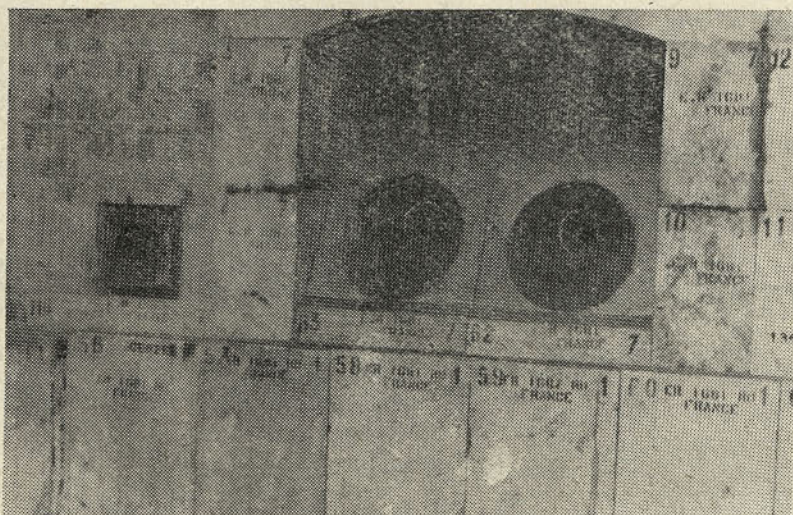
Kralj Boris, ecc.

DELA PO POGODBI

V preteklosti so delovne organizacije za izvrševanje določenih del ali opravljanje nalog sklepale z izvršitelji pogodbe o delu. Na podlagi takih pogodb se je med podjetjem in izvršiteljem vzpostavilo civilno-pravno razmerje, ki je obvezovalo pogodbeni stranki s tem da, je moral izvršitelj kvalitetno in pravočasno izvršiti določeno nalogo, delovna organizacija pa dati plačilo za opravljeno delo. Take pogodbe so se lahko sklepale za vsa dela, ki so trajala do tri dni ali če so bila taka, ki po svoji naravi in značaju niso bila taka zaradi majhnega obsega, da bi se ustanovilo posebno delovno mesto. V zvezi s spremembami predpisov pa se je vsebina civilno-pravnega razmerja znatno spremenila. Po novih predpisih se lahko sklene pogodba o delu samo v primeru, če gre za občasno ali začasno delo in da ta dela ne trajajo več kot 30 dni v posameznem letu. Če bi neko delo trajalo dalj kot 30 dni v enem letu, bi se to delo štelo kot delo za določen čas. V tem pogledu je potrebno opozoriti na to, da ni pri tem pomembno, ko-

liko je izvršitelj, kar bi pomenilo, da lahko dela pogodbenik 30 dni, nato zopet drugi pogodbenik 30 dni, temveč je pogoj 30 dni vezan na opravljanje dela in če je delo takega obsega, da je potrebno to nalogo ali posel opravljati 30 dni ne glede, kdo to opravlja, se tako delo ne more šteti kot civilno-pravno razmerje. Poleg tega mora delovna organizacija v statutu podjetja točno določiti primere, za katere se lahko sklepa pogodba o delu in pri tem upoštevati in ugotoviti, da taka dela ne bodo trajala več kot 30 dni v posameznem koledarskem letu. To vsekakor pomeni, da se eno in isto delo lahko pojavi večkrat v posameznem koledarskem letu, vendar skupno opravljanje tega dela ne more trajati več kot 30 dni. Izvršitelj, ki je sklenil pogodbo o delu, ni v delovnem razmerju in zato iz tega naslova ne pridobi nikakršnih pravic kot jih ima delavec, ki je zaposlen s polnim ali skrajšanim delovnim časom.

Viktor Sušin dipl. pr.

Tako izgleda notranjost nove 40-tonske peči — avtomatične proizvodnje

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem dobrim sosedom in kolegicam moje hčerke Kelek Dore, ki so mi ob tem krutem udarcu usode stali ob strani in mi pomagali z denarno pomočjo.

Tavčar Ana

LETNA KONFERENCA ZK STEKLARNE HRASTNIK

Pred dnevi se je prvič sestala konferenca ZK steklarne v novem sestavu. Konferenci je prisostvovalo 25 delegatov, kateri so bili izvoljeni že v novo formiranih oddelkih ZK v podjetju. Po novi organizacijski obliki dela bo v okviru našega podjetja konferenca ZK, ki šteje 25 članov ZK, in tri oddelke. Oddelki so imeli že svoje letne konference in izvolili svoja vodstva. Za sekretarje posameznih oddelkov so bili izvoljeni tov. ing. Jože Tušar, Julij Smodič in Stane Laznik.

Na prvi konferenci ZK je podal poročilo dosedanji sekretar ing. Jože Tušar. Med drugim je v svojem poročilu nakazal naloge in problematiko, katero bo moralo novo vodstvo ZK v podjetju obravnavati in sprejeti določene zaključke. Zaradi aktualnosti podajam poročilo v celoti.

IZHODIŠČE JE DELOVNI ČLOVEK

Nova oblika naše osnovne organizacije ZK je tako izbrana, da so v posameznih oddelkih zastopani komunisti iz vseh obratov in vseh služb. Taka organizacijska oblika daje možnost za bolj homogeno delo komunistov in to glede na organizacijsko problematiko, kakor tudi pri reševanju političnih problemov, ki nastopajo v tovarni ali pa po posameznih obratih.

Samoupravljanje uveljavljamo v naši družbi kot temeljni družbeno ekonomski in še posebej proizvodni odnos, ki pomeni podlago za razvoj družbeno političnega sistema neposredne demokracije, v katerem se uresničuje politična oblast delovnih ljudi. Družbeni razvoj in uveljavljanje reforme terjata razvitejšo samoupravne odnose in učinkovitejšo organizacijo samoupravljanja. Izhodišče je delovni človek v združenem delu in njegovi materialni, socialni in kulturni interesi. Zato je treba uveljaviti takšno organizacijo samoupravljanja, v kateri bo delovni človek neposredno odločal in vplival na vsa bistvena vprašanja svojega življenja in dela ter po svoji samostojni odločitvi razvijal oblike neposrednega samoupravljanja v interesu delovne skupnosti kot celote. Razvito delavsko samoupravljanje pa bo zaradi lastnih interesov delovnih ljudi najbolj učinkovito in najhitreje razvijalo proizvodne sile dela z urejanjem sodobne tehnologije in takšne organizacije dela, da bo vloženo delo dajalo čimboljše rezultate, hitrejši napredek proizvodnih sil je interes vsakogar, posebno pa nas komunistov.

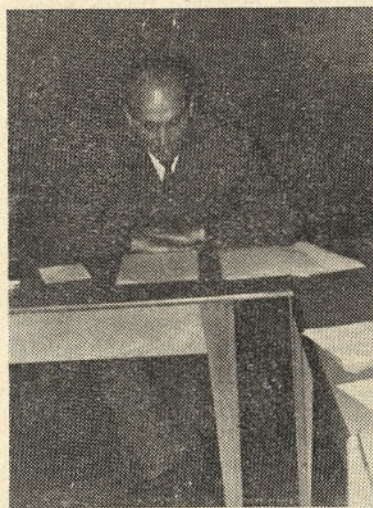
Samoupravljanje je stvar celotnega kolektiva

Raznih očitkov, ki vane krivdo nedejavnosti na samoupravljanje, je v naši tovarni zelo malo in še ti so popolnoma neutemeljeni. Zadnji tak očitek je bil, da UO odloča o normah v podjetju, kar pa je bilo res pred sedmimi leti.

Problema med samoupravljanjem in dobro organizacijo v podjetju ne bo takrat, ko bomo prišli vsi do spoznanja, da je samoupravljanje stvar celotnega kolektiva in ne posameznikov, da je pa visoka stopnja delovne discipline brezpogojna nujnost sodobne proizvodnje, ki terja natančno in skladno delovanje vseh udeležencev delovnega procesa.

Razvoj delovnih enot eno od bistvenih vprašanj samoupravne sistema

V komisiji za uskladitev samoupravnih aktov, kar zahtevajo ustavne spremembe, si pa morajo komunisti prizadevati, da odločanje o posameznih vprašanjih prenese na tisto raven in tiste organe upravljanja, ki bodo

Dosedanji sekretar sekretariata ZK ing. Tušar daje poročilo na letni konferenci

do zagotavljali najuspešnejši način in odgovorno reševanje posameznih delovnih enot eno od bistvenih vprašanj samoupravnega sistema. Razvoj delovnih enot mora temeljiti na načelu gospodarnosti. Poiskati je treba takšno strukturo delovnih mest, ki bo teoretično in praktično zagotavljala največje možno delovanje podjetja kot celote.

Vzrok za životarjenje že obstoječih obratnih delavskih svetov je nezadostna zavest članov kolektiva, posebno pa še neaktivnost nas komunistov v teh organih. Zgraditi bo potrebno zadovoljive odnose med posameznimi enotami, seveda to pa zahteva angažiranje vseh delovnih ljudi, zlasti pa članov ZK. Zato ponovno poudarjam, naj bo naloga osnovne organizacije ZK v naši tovarni, da v svojem programu dela zahteva od vseh komunistov, ki so voljeni v sauprav. organe, da aktivno sodelujejo v teh organih in nadalje krepijo samoupravljanje v naši tovarni. Ti organi naj postanejo dejansko mesto za borbo mnenj in sprejemanje progresivnih zaključkov.

Komisija za razvoj samoupravljanja obstaja pri sindikalni podružnici naše tovarne, zato te komisije komite ni predvidel pri konferenci ZK naše tovarne.

Jasneje formulirati razdelitev odgovornosti in nalog v našem podjetju

Komunisti se moramo odločno zavzeti za uveljavitev sistema odgovornosti z vsemi vrstami in oblikami, in to moralne, strokovne, pravne in politične oblike. Zavrniti in onemogočiti je treba miselnost, da pomeni odgovornost v samoupravljanju, da so vsi enako odgovorni za vse, ker vsi odločajo o vsem in da se samoupravljanje in odgovornost uresničujeta že s samim odločanjem, ne da bi bile številne funkcije upravljanja deljene in vsklajene. V samoupravnih aktih in odločitvah je treba opredeliti, kako je kdo za kaj odgovoren glede na to, koliko je vplival na odločitve in koliko lahko prispeva k uresničevanju glede strokovnega in političnega pripravljanja in vplivanja na odločitve. Iz raznih razprav je bilo razvidno, da je treba jasneje formulirati razdelitev odgovornosti in nalog v našem podjetju. Osebnostni odgovoren samo direktor, temveč tudi vsi strokovni delavci, vsak za svoje področje. V tem smislu je treba urediti interno delovno zakonodajo. Tudi v samoupravnih organih se moramo komunisti zavzeti za preciznejšo opredelitev pravic in dolžnosti kolektiva, zlasti pa strokovnih ljudi, ter njihovega izvajanja. Jasno je treba postaviti, da so strokovne službe dolžne dati predloge o bistvenih vprašanjih, kot so razne izboljšave, investicijski programi in podobno.

Naloga nas komunistov je, zavzeti se za preciziranje teh vprašanj v pravilnikih, kakor tudi za njihovo izvajanje, pri čemer je potrebno zaostri vprašanje konkretne odgovornosti.

Strokovno in družbeno ekonomsko izobraževanje zaposlenih mora postati trajno in sistematično po vseh oddelkih

Za uspešno delovanje podjetja so nujno potrebni sposobni strokovnjaki od kvalificiranega delavca do inženirja. Vsi od najnižjega predelavca pa do najvišjih služb, kakor tudi kadrovske službe, so odgovorni za razvoj strokovnosti svojih podrejenih ter dolžni pri slehernem razvijati interes po izpopolnjevanju lastnega znanja. Strokovno in družbeno ekonomsko izobraževanje zaposlenih mora postati trajno in sistematično po vseh oddekih. Najprej bomo morali usposabljalni tiste profile, ki so nujni za doseganje boljše proizvodnje ter pri uveljavljanju novih tehnoloških postopkov. Zato moramo komunisti zahtevati, da se izdela kadrovski in izobraževalni načrt ter vzpodbujati moralni pritisk za izobraževanje. Izobraževanje in samoupravljanje naj omogoči uresničevanje zahtev sodobne tehnologije, organizacije dela in družbenih odnosov. To pomeni, da je treba pospešiti možnost za razvoj in ustvarjalno uveljavljanje ljudi s specifičnimi nagnjenji in z višjo stopnjo sposobnosti.

Za izobraževanje članov ZK, in to v glavnem na idejno političnem področju, kakor tudi za uspešnejše aktivno delovanje komunistov v samoupravnih organih bo danes konferenca imenovala komisijo, katere naloga bo usposobiti članstvo ZK na višji nivo družbeno ekonomskega znanja. Viri informacij zaposlenih v naši tovarni so mesečna poročila o poslovanju podjetja, katere prejmejo člani samoupravnih organov in naše glasilo »Steklar«. Mogoče bo treba sistem obveščanja izboljšati, kar bi pa naj preštudirale za to odgovarjajoče službe.

Mi komunisti pa moramo zahtevati take oblike informiranja, ki bodo dvigale našo stopnjo razgledanosti na višji nivo in nam tako omogočale kontakt s tekočimi dogajanjmi v podjetju ali pa izven njega. Zaradi tega je nujno potrebno, da oddelki osnovne organizacije v bodoče posvetijo več časa informiranju, kar bo popestrilo vsebino sestankov in tudi obisk se bo tako povečal. Seveda pa je razumljivo, da moramo od vsakega komuniste še nadalje zahtevati individualno delo pri zasledovanju politične in družbene problematike naše družbe.

Problem nagrajevanja dosledno urediti

Za uresničevanje načela o nagrajevanju po delu moramo komunisti še naprej spremljati in spodbujati takšno nagrajevanje, ki bo vsakega zaposlenega člana kolektiva vzpodbujalo k produktivnemu, ustvarjalnemu, odgovornemu delu in ki bo imelo kar najbolj pozitiven učinek pri gospodarjenju v podjetju. Komunisti moramo biti tisti, ki s konkretnimi predlogi odpiramo pota, s katerimi bo možno probleme delitve in nagrajevanje uspešneje reševati.

Vključiti mlade v Zvezo komunistov

Zelo odgovorno mesto mora v programu dela ZK v podjetju zavzeti tudi aktivnost pri sprejemanju novega članstva ZK. To je potrebno zaradi tega, ker je le tako možno doseči pravilno strukturo v članstvu, ki s svojo pomladitvijo zagotavlja dinamičnost in progresivnost naše politične organizacije. Tukaj je potrebno poiskati zelo tesno sodelovanje z Zvezo mladine in izdelati skupen program za sprejem mladih v ZK. Delo z mladino naj bi postavili med prve točke našega nadaljnega dela, kar je bilo poudarjeno na zadnji seji oddelka naše osnovne organizacije, ker si skuša cerkev povrniti svoj oslabilen vpliv. Ta mlada generacija je zrastle po vojni in postavlja smoter svojega življenja v sedanji čas. Najti bomo morali take oblike družbenega življenja, vzgajanja in usmerjanja, ki bodo uspešnejše in sprejemljive za mladino. Ne smemo pozabiti, da se mlad človek, ki

(Nadaljevanje na 4. strani)

Letna konferenca ZK Steklarne Hrastnik

(Nadaljevanje s 3. strani)
je prepuščen sam sebi, v pogojih sedanjega življenja kaj kmalu zmede in se hitro oprime rešitve, ki ni v skladu z našim družbenim razvojem. Zato se predlaga konferenci, da imenuje komisijo, ki bo zadolžena za delo z mladino.

O gospodarskem gibanju naše kolektiva pri uresničevanju reformnih ciljev ter o ekonomskem razvoju kolektiva je spregovoril tovariš Jože Klanšek. O nalogah komunistov na področju borbe za večjo produktivnost, znižanje stroškov in modernizacije proizvodnje pa smo spregovorili na konferencah ZK po oddelkih.

Konferenca je sprejela naslednji razširjeni program ZK Steklarne. Z ozirom na aktualno družbeno politično situacijo v naši družbi in stanje gospodarstva v odnosu do politike gospodarske reforme bi morala politična akcija ZK v podjetju biti usmerjena v tej smeri:

1. Oceniti stopnjo tehnološke sposobnosti podjetja do realizacije postavljenih nalog gospodarske reforme, dati oceno političnega pomena doseženemu tehničnemu razvoju. Istočasno poudariti, da mora biti ena od glavnih nalog vodilnega tehničnega kadra v tem, da razvoju sledi, ZK pa mora v samoupravnih organih nuditi naprednim tehnološkim rešitvam veliko politično podporo. To je edina pot, da se ekonomski pogoji ne bodo zaostrili do take stopnje, ki bi prinesli politično nerazpoloženje in brezperspektivnost. Ker smo program III. faze rekonstrukcije zaključili, mora biti ZK tista politična sila, ki bo zahtevala nadaljnje programiranje razvoja, da se ne bi ta prepustil stihiji ali pa stagniral.

2. Nesinhroniziran razvoj po posameznih proizvodnih obratih daje slabe organizacije v podjetju. V sedanjem tempu investiranja pa sinhronizacije ni bilo možno doseči in v bodoče bo moralo to delo predstavljati važno mesto v programu dela strokovnih služb. Pri iskanju novih organizacijskih oblik je dati poudarka predvsem kadrovski strukturi, ki bo lahko zagotovila realizacijo sodobnejše organizacije. To je pomembni vodič tega, ker neurejenost teh

vprašanj daje vtis slabega gospodarjenja, kar vpliva na kritike, ki morajo biti politično razčiščene, da so lahko progresivne. Tu pa ima ZK pomembno vlogo.

3. Velik pomen za uspešen nadaljnji razvoj podjetja je njegova povezava s sorodnimi podjetji doma in tudi v tujini. Tu je potrebno oceniti stopnjo povezanosti, ki bi pokazala odprtost kolektiva, istočasno pa ocenila pomembnost povezovanja z ostalimi republikami, kar je izrednega pomena pri čvrsti povezavi jugoslovanske skupnosti. To so politični elementi, ki jih ZK ne sme zanemarjati.

4. V nadaljnji dejavnosti ZK na področju delitve dohodka mora ZK jasno opredeliti svoje stališče do vseh oblik nagrajevanja pri delu, ne čakati, da v delitvi nastanejo anomalije, dajati z zasledovanjem toka dogodkov politično podporo samoupravnim organom, da bodo ti lahko s svojimi sklepi uspešno reševali probleme na tem področju. Vprašanje najnižjega osebnega dohodka se ne more reševati z dajanjem denarja za taka delovna mesta, temveč je to vprašanje rešiti s takimi organizacijskimi in tehnološkimi oblikami, da bo povečanje takih osebnih dohodkov osnovano tudi z ekonomskega stališča. Naloga ZK je, da na tem področju najde ravnotežje med socialnimi elementi in računico ekonomike. Tako bodo politični problemi postali veliko manjši.

5. Izobraževanje novih kadrov je pogoj za uspešno nadaljnje delo podjetja. ZK mora zahtevati revizijo štipendiranja, dati mora močno podporo razširjenim potrebam po novih kadrih, ki se naj šolajo s strani podjetja ali pa širše skupnosti.

6. ZK ne more dopustiti, da bi samoupravljanje prišlo v mrtvo ulico ali pa postalo mesto za anarhične obravnave posameznih problemov. Komunisti in vse organizacije morajo razvoju samoupravljanja dati veliko politično podporo in s tem tudi usmerjati razvoj.

7. Samoupravni akti so pomembna interna zakonodaja, zaradi tega morajo biti komunisti tisti, ki bodo budno spremljali spoštovanje take zakonodaje in se morajo za dosego tega posluževati močne politične kritike,

ki pa ne sme biti načelna, ampak konkretna in jasna.

8. Za poglobljanje idejno političnega znanja članov ZK naj se vključuje v dnevne rede sestankov oddelkov osnovne organizacije občasno tudi posamezne teoretične materiale in aktualne publikacije, ki bodo lahko prispevale k razširitvi idejne politične razgledanosti komunistov.

Dolžnost vsakega komunističnega člana je, da tudi sam zasleduje politične dogodke in družbeni razvoj doma in v svetu.

9. Zaradi velikega pomena dela z mladino naj se pri tovarniški konferenci ZK postavi komisija, ki bo skupaj s komunističnimi člani Zveze mladine tvorila celico, v kateri se bodo rodile ustrezne oblike dela z mladino. Hkrati naj bi ta komisija skupaj z vodstvom mladinske organizacije skrbela za vključevanje mladih v članstvo Zveze komunistov.

Perspektiva je zajamčena

Tovariš direktor, Jože Klanšek je v razpravi nakazal doseženi razvoj podjetja. Od pričetka izvajanja rekonstrukcije do danes se lahko daje jasna ocena, da je bila rekonstrukcija ekonomsko upravičena, da danes rezultati dohodka, dviga proizvodnje in zaposlenosti kažejo, kakšna korist je bila tudi za celotno komunono. Nakazana je bila problematika okrog financ za pričetek gradnje. Tovarna se je zgradila predvsem z bančnimi krediti. Sedaj lahko ugotovimo, da smo odplačali dolgeve za I.

in II. faze rekonstrukcije, kar zneso okrog 781 milijonov starih dinarjev, celotna vrednost bo pa odplačana leta 1973. Uspehi so danes jasni, kljub temu, da so bile v prvem letu izredne težave pri uvajanju nove avtomatske proizvodnje.

Ostale razprave so nakazale predvsem probleme okrog skrbi za delovnega človeka v tovarni. Potrebno bo analizirati kakšni naj bi bili najnižji osebni dohodki v podjetju. Ugotovljeno je bilo, da se je vlagalo izredno veliko sredstev za novo tovarno, vse premalo pa za družbeni standard članov kolektiva. Ocenjeno je bilo, da se je vse premalo zgradilo stanovanj, premalo sredstev se je vlagalo v urejevanje okolice, kjer naši člani kolektiva živijo. Posebno ostra kritika je bila zaradi onesnaženja celotnega spodnjega področja Hrastnika od saj iz trboveljske elektrarne.

V samem podjetju pa je nujno potrebno angažirati celotno tehnično osebje za odpravljanje problemov v proizvodnji. Bodoči izvoljeni komite naj v najkrajšem času skliče razširjeni sestanek celotnega tehničnega kadra.

Potrebno bo zastaviti bolj konkretno delo. Osnova je akcijski program z dopolnitvami iz razprav po oddelkih ZK v tovarni.

Izvoljeni so bili novi člani člani tovarniškega komiteja ZK Steklarne, za sekretarja je bil izvoljen tov. Kolšek Anton.

r. r.

SKRIVNOSTNA POTA:

Granate padale so od vseh strani,
da uničile bi, kar živi.
Orjakov tvojih ni zlomila njihova jih sila,
čeprav vrhove je lomila.
Zvedavo tujec se oziral v tvoje je vrhove,
ki so mogočno kljubovali v vse vetrove.
Do tal uničimo ta gozd, fašisti sreče te nikoli niso doživeli,
ker partizani v njem zavetje so imeli.
Obronki tvoji že zapirali so vstop,
in volk prav blizu skočil je čez pot.
Vrhovi tvoji dvigali so se ponosno, kljubovalno, sovragu
izzivalno.
Igrali v vetru z listjem se odpadajočim,
zakrili streho prezimivajočim.

Ranjencem mnogim roški gozd si dal zavetje!
Obiskovale so jih redke ptice,
a medved brundal svojo pesem je poleg samice.
Šumelo listje nad bolniškimi je barakami prelestno.

Ko legel mrak nad džunglo je slovensko.
Ihtel je v vročici ranjen partizan,
ker vedel je, da za njegovo je življenje trud zaman.

Mnogi tu v baraki za vedno so zatisnili oči.

Oče! mati! zaklical fant je z zadnjimi močmi,
ker smrt najraje izbrala je med mladimi.
Leščerba zamižikala na steni mu je v slovo,
a bolničarka stisnila mu je roko.

Čim bliže bila je svoboda,
tem težja bila je bolničarska naloga.
Iskal sovrag je ranjence povsod, saj te lahko bilo je pobiti,
ker niso mogli se braniti.
Je mnogo bilo pokopanih v grapah tvojih,
sedaj že nam neznanih.
Ostal si roški gozd zvest svojim prebivalcem
in skrtil med korenine partizanske si spomine.

B. J.

Direktor podjetja Klanšek Jože med razpravo na letni konferenci ZK

ZDRAVNIK SVETUJE

Kaj moramo vedeti o cepljenju proti gripi

»Gripa«, ena najhujših infektivnih obolenj, ki izbruhne posebno v zgodnjih spomladanskih mesecih, zahteva vsako leto več desetisoč žrtev na svetu. Vsako leto izbruhne masovno na določenem območju, odkoder se širi po vsem svetu. Povzročitelj tega obolenja je mikroorganizem, ki ga pod navadnim dobnogledom (mikroskopom) ne vidimo. Imenujemo ga virus. Poznamo več vrst virusov, ki povzročajo gripozna obolenja. Prva večja epidemija je začela pohod v Španiji po prvi svetovni vojni, ki je zahtevala več kot milijon žrtev po celi Evropi. Poznamo jo pod imenom »španska bolezen«. To ime se je ohranilo še do danes v Evropi za gripo. Po prvi svetovni vojni je bilo več večjih vsakoletnih epidemij po celem svetu, ki so zahtevale svoje žrtve. Po drugi svetovni vojni je najbolj znano žarišče bilo na Daljnem vzhodu, od koder se je širila po celem svetu. Prva večja epidemija se je začela v Honkongu. Od tu se je širila naprej na prednjo Azijo, nato Evropo, Afriko, Ameriko in Avstralijo. Zajela je celo zemeljsko oblo. Znano je, da nobeno zdravilo proti gripi specifično ne deluje. Zdravi se simptomatsko, to se pravi, da se borimo pri zdravljenju samo proti znakom obolenja: vročini, glavobolu, nahodu, kašlju in podobno.

Virus gripe povzroča komplikacije, kot so n. pr.: pljučnica, zasenčenje pljuč, vnetje srednjega ušesa, vnetje možganske mrežnice, vnetje možgan, okvara srca in tako dalje. Proti tem sekundarnim pojavom ima medicina močno orožje v tako imenovanih antibiotikih, zdravilih, ki so kos tudi tem komplikacijam v mnogih primerih. Vendar v določenem obdobju človeškega življenja so te komplikacije nevarne za človeško življenje, posebno v zgodnji mladosti, pri starejših ljudeh, pa tudi pri kroničnih bolnikih, ki bolujejo za kako drugo bolezen. Kot je iz zgoraj navedenih dejstev razvidno, je edina uspešna borba proti tej bolezni preprečiti obolenje.

Znanstvenikom na srečo se je po drugi svetovni vojni posrečilo dokopati povzročitelja te bolezni in jih izolirati. Na podlagi tega jim je uspelo izdelati cepivo, proti gripi, ki prepreči obolenje v 80 %. V kolikor pa obolenje nastopi pri cepljenju, pa poteka v zelo blagi obliki, navadno brez komplikacij. Cepivo je izdelano iz umetno oslabljenih virusov, ki izgubijo sposobnost izzvati obolenje, povzročajo pa tvorbo protiteles v organizmu cepljenih. Ta protitelesa čuvajo cepljenega pred obolenjem. Zato nastane pri cepljenih reakcija, ki traja 1-2 dni po cepljenju z znaki lahnega obolenja, ki je odraz tvorbe protiteles, kar je znak uspešnosti cepljenja.

V zadnjih letih pa so izdelali tudi cepivo, ki teh reakcij ne povzroča. Gre za tako imenovano mrtvo vakcino. Pri tem cepivu ne pride do reakcij, zaščita pa je kratkotrajna, nekaj tednov trajajoča. S tem cepivom cepimo

prvenstveno šolske otroke in starejše ljudi v času epidemije, da jih zaščitimo pred obolenjem. To cepivo uporabljamo pri ljudeh, ki bolujejo za kakim kroničnim obolenjem, pri katerih bi bilo cepljenje z živim, toda oslabljenim virusom nevarno. Kot rečeno pa je zaščita pri tem cepivu kratkotrajna. Pri cepljenju z živim virusom pa traja zaščita približno 6 mesecev, zaradi česar se vrši cepljenje v jesenskih mesecih tako, da je cepljeni zaščiten do konca meseca maja. Za polno zaščito je potrebno trikratno cepljenje v intervalu od 14 dni do 4 tednov med posameznimi dozami. Ljudje, ki so bili cepljeni v prejšnjih letih, redno dobijo popolno zaščito tudi po dvakratnem cepljenju. Zaradi sigurnosti zaščite pa priporočamo trikratno cepljenje. Cepivo, s katerim cepimo v letošnjem letu, je izdelano iz oslabljenih virusov tipa »A« tako imenovane honkoške gripe. Za popolno zaščito je potrebno trikratno cepljenje v razdobju 14 dni med prvim in drugim ceplje-

njem, pa štiri tedne med drugim in tretjim cepljenjem.

Kot sem že omenil, je pri popolnem, to je trikratnem cepljenju zaščita dosegjena v približno 80 %, pri nepopolnem dvakratnem cepljenju približno 50 % in pri enkratnem cepljenju komaj 20 % zaščita. Iz tega je razvidno, da je uspešno cepljenje pri ljudeh, ki so trikratno cepljeni, najboljše. V steklarni Hrastnik vršimo cepljenje že 6 leto. Cepljenje se vrši na prostovoljni bazi. Opažamo, da je udeležba vsako leto slabša. Letošnje leto znaša komaj 34,9 %. Menimo, da tako slaba udeležba ne more zaščititi zaposlene delavce. Za uspešnost zaščite v nekem kolektivu je potrebna najmanj 75 % udeležba. Gre namreč za ta imenovano prekuženost v določenem kolektivu. V kolikor je število cepljenih majhno, obstoji nevarnost obolenj pri ostalih necepljenih, ki lahko okužijo tudi cepljene, pri katerih obolenje tudi nastopi, vendar ne v tako hudi obliki, tako da je uspeh cepljenja problematičen.

Pred leti napravljena statistika v Steklarni nam je pokazala, da je med popolno, to je trikratno cepljenimi delavci znašala obolenost 6 %, med nepopolno cepljenimi 17 %, pri necepljenih pa preko 30 % obolenj. Kakšna ekonomska izguba nastane zaradi izgubljenih delovnih dni.

Na podlagi zgoraj navedenih dejstev priporočamo vsaj dvakratno cepljenje zaposlenih.

Cepljenje pri zdravih ljudeh, pri katerih ne obstajajo kakšne indikacije za cepljenje, ne povzroča obolenja, temveč lahko reakcija na cepivo, ki je normalni pojav in znak uspešnosti cepljenja.

Popolno cepljenje zaščiti cepljenega v 80 % pred obolenjem.

Cepljenje proti gripi je preventiva proti komplikacijam obolenj, ki nemalokrat povzročajo prehodno invalidnost, posebno pri starejših ljudeh, pri kroničnih bolnikih pa dostikrat trajno invalidnost, pa tudi komplikacije s smrtnim izidom.

Dr. Jože Toplak

Kako smo poslovali v Gorah?

Po obširnem poročilu tovariša predsednika menim, da ni treba ponovno obravnavati splošne uspehe in neuspehe ob težavah, ki smo jih imeli v prefekti mandatni dobi. Zato se bom zadržal zgolj pri gospodarski problematiki društva tako na področju uspešnega gospodarstva kakor posebej na sami postojanki.

Ker bo bralce verjetno najprej zanimala materija same postojanke, bom skušal najprej po domače obrazložiti to poslovanje. Dolžnosti gospodarja sem prevzel po občnem zboru v mesecu marcju lanskega leta. Primopredajni posli so bili v redu izvršeni in zapuščina mojega predhodnika Bineta je bila v redu. Novo poslovno dobo smo začeli z deževno spomladansko dobo in zaprto cesto, ki je zmanjševala sicer za te mesece normalni promet na postojanki.

Mesečni promet je znašal povprečno 1.174.781 ali skupaj v osemih mesecih 9.398.090 din.

Relativno majhno povečanje prometa v odnosu na predzadnje poslovno leto je pripisati izredno slabim vremenskim prilikam in zaprti cesti v vsej sezoni, kar je vsem znano. Kljub temu pa smo poslovno leto zaključili z 2.927.000 din dohodka, iz katerega smo prvenstveno pokrili plače in v zvezi z njimi predpisane dajatve, preostalo razliko pa smo porabili za nabavo novega inventarja v dvorani v znesku 828.370, din poleg tega pa smo še investirali v drobni inventar 331.290 din. Leto smo zaključili z zalogo v vrednosti 6.539.350 din, na žiro računu pa smo imeli 2.720.575 din. Po nekaj letni prekinitvi vodenja knjigovodstva v pravem smislu besede smo ponovno vpeljali vodenje knjig, kot gospodarsko osnovno, kar je do tega časa ležalo vse na blagajniku in gospodarju

društva, med tem ko pravega knjigovodje nismo imeli. Smatram, da je prav v tem uresničen važen sklep zadnjega zbora, ki ga je sprejel gospodarski odbor društva.

Letošnje leto beležimo boljše rezultate v prometu kakor v letu 1968. Vzrok za to niso le minimalno zvišane cene prodajnemu blagu na postojanki, temveč občutno boljše vreme, katerega smo imeli v letošnjem letu. Posebno ugodni so bili prav zadnji lepi tedni pozne jeseni. Promet je bil povprečno na mesec 1.327.127 din, torej v devetih mesecih 11.944.150 din ali skupaj od občnega zbora 21.342.240 din. Pretežni del prometa je bil dosežen s prodajo alkoholnih pijač, sledijo mu brezalkoholne pijače, nato jestvine v naši režiji. Prenočnin smo imeli v dobi poročanja za 685.500 din, kar so le turistične nočnine, med tem ko penzijskega koriščenja sob skoraj ne beležimo.

Ker je moje poročanje navezano na podatke do konca meseca septembra tega leta, navajam tudi finančne zaključke za to dobo. Zaloga na dan 30. septembra je bila 2.947.880 din in v celoti plačana, na žiro računu pa smo imeli 3.598.874 din lastnih sredstev.

Z ozirom na relativno dober promet bi sicer lahko pričakovali še bolj ugoden finančni rezultat, toda od oktobra lanskega leta so P. D. dolžna plačevati z nabavno ceno vse davke, ki jih predpisuje republika in zveza, kar do tega datuma ni bilo treba. Oproščeni smo le občinskih dajatev, kar je seveda tudi od danes do jutri, saj nas finančniki že opozarjajo, da taka oprostitve v naslednjem letu ne bo več možna. S temi dajatvami se bo ponovno zvišala razlika med nabavno in prodajno ceno, s katero gospodarimo, in vprašanje je, kaj storiti, da bomo lahko

na postojanki upravičeno zaposlovali dva aktivna delavca. Z ozirom na obstoječo pogodbo med društvom in oskrbnikoma, ki ju zaposluje v polnem delovnem razmerju z vsemi dajatvami, je predvideno, da morata napraviti mesečni promet v znesku 1.000.000 din za dosego 100 % plače v znesku 150.000 din za oba. Če k temu prištejemo še dajatve od plač v višini 50 %, moramo mesečno izdvojiti iz društvenega dohodka najmanj 234.000 din, to pa predstavlja na sedanji delitvi po litru prodanega vina 235 din, 480 din društvu itd.

To pomeni, da je delitev dohodka skrajno neugodna za društvo in so zato potrebni nujni ukrepi, s katerimi se bo moral spoprijeti gospodarski odbor društva. Jasno je, da zaradi tega dejstva gospodarski odbor društva ni ogrožen; če pa vemo, da si želimo še marsikaj urediti, potem bo nujno ukrepati, da bo v društveno blagajno dotekalo več sredstev. Pri tem želim poudariti, da niti gospodarski odbor niti UO društva ne smatrata, da je osebnih dohodek 80 odnosno 70 tisočakov na mesec previsok, jasno pa je, da se to z dajatvami poveča do take mere, da je delitev končana v korist oskrbnika. Vzrok temu je premajhen promet na postojanki in kot tak ne pogojuje polne zaposlitve dveh ljudi, kljub temu, da bi včasih potrebovali še več kot dva. — Predvsem pa je dom skozi cel teden razen sobote in nedelje v dopoldanskem času zelo slabo obiskan. Ne bi želel vplivati na končno odločitev o tem problemu, mislim pa, da dokler ne bomo sposobni postojanki zagaranirati večji promet, bomo morali skrbeti za dopoldansko zaposlitev enega od pri nas zaposlenih v drugi delovni organizaciji, s čimer bi se procent obremenitev na društveno (Nadaljevanje na 6. strani)

KAKO SMO POSLOVALI V GORAH?

(Nadaljevanje s 5. strani)

blagajno takoj ugodno spremenil. V dobi poročanja smo tako porabili za plače z datjavami od 21.342.240 din prometa 4.541.620 din. Po tem obračunu smo zaključili lansko leto z 3.711.000 din posebnega sklada, v letošnjih devetih mesecih pa se je ta povečal za 1.747.000 din, tako ima društvo sedaj 5.458.000 din posebnega sklada in za 31.174.000 osnovnih sredstev v stavbi in inventarju. Skupno premoženje društva znaša 36.632.100 din. Društvo je brez dolgov razen 30-letnega posojila v znesku 1.867.000 din. To naj bi bila na kratko o samem prometu dohodkov in stroškov v zvezi z gostiščem našega doma in društva sploh. Povedati moramo tudi, da ima kuhano hrano oskrbnica v svoji režiji ob pogojih najemne kuhinje, ki jo določa pogodba.

Gospodarski odbor kot celota pa je imel druge probleme na osnovi lani sprejetih sklepov. Lani je bilo določeno, naj se uredijo zadnji prostori v našem domu, popravi odnosno sanira propadajoči del fasade s pleskanjem in podaljšanjem napušča strehe, prepleska okna in vrata na zunanjem delu skupaj z balkonom. Prodati je bilo treba tudi star inventar iz te dvorane in nabaviti novega. Člani gospodarskega odbora so bili s tem postavljeni pred težko nalogo, morda preteško, zato je tudi realizirani del temu primeren, kljub temu pa vseeno ni majhen. V zvezi s spodnjimi prostori je bilo storjeno to: Podjetje Bilo Kalnik nam je poklonilo potreben les za opremo, stenске in stropne obloge. Les je bil pripeljan do mojstra Hrastelja v Laškem, ki naj bi dela izvajal. Gospodarski odbor je skupaj z gradbenim podjetjem in njihovim arhitektom pripravil detaljne načrte za preureditev. Imamo pa tudi obljubo podjetja za izvršitev zidarskih del v zvezi s predelavo. Mizarska dela naj bi bila opravljena preko zime. Izvršeno je bilo pleskanje oken in vrat ter balkona le na zunanji strani. Prepleskan je tudi napušč vse do one višine, ki je dostopna brez posebnih odrov. Inventar, ki se uporablja na terasi, je tudi zaščiteno pred vremenskimi nepravilnostmi. Stare mize in stole smo odprodali ter nabavili 12 novih garnitur za dvorano. V celoti pa je ostalo še delo na fasadi, podaljšku napušča nad balkonom in stenami spodnjih prostorov. Vsa ta dela so vezana na precejšnjo finančna sredstva, katerih pa iz samih dohodkov na postojanki ni mogoče zbrati. V zvezi z vsem pa moram tudi poudariti, da tako obširno delo tudi ne more ležati samo na ramenih petih članov gospodarskega odbora, od katerih je tudi nekaj takih, ki so službeno tako močno angažirani, da jim ostaja le malo časa za društveno delo. Žal moramo tudi ugotoviti, da pripravljenost do dela na prostovoljni bazi nenehno upada, in to pri širokem krogu ljudi, ki so pred leti v velikih skupinah prihajali k postojanki in z veliko dobre volje opravili nešteta dela, ki bi sicer stala veliko denarja. Mogoče sem krivičen, ko to očitam članstvu društva na splošno, ker se vedno manj zanimajo za napredek društva opaža že pri članih uprave, pa tudi brez ali s

slabimi organizacijskimi prijemi ni mogoče pričakovati vidnejših uspehov.

Za konec mojega poročila mi dovolite še nekaj misli kot osnovo za razpravo o vseh poročilih društvu živahnejši ritem. Dejstvo, da je bilo le precej narejenega in da kljub upadanju zanimanja za delo v društvih ni obupati, moramo le poskusiti bolj zaživeti. Prvenstveno je treba urediti vrste naših propagandnih odsekov in mladinskega vodstva. Naš dom pogreša skupinskih obiskov in prireditve, ki dajejo lep dohodek. Potruditi se moramo najti boljše kontakte s podjetji in sindikati v naši industrijski dolini. Vemo, da smo najbolj številna športna rekreacijska organizacija, in tega naslova in dejstva ne znamo uporabiti in z njim nakazati kot z argumentom, ki nam daje pravico tesnega sodelovanja z rekreacijskimi odbori pri podjetjih, z občinskim sindikalnim svetom, z društvom prijateljev mladine in šolami. Vemo le, da vsi ti trošijo mnogokrat za »rekreacijo« v narekovaju občinska sredstva, od katerega denarja pa mi le malo občutimo in mirno gledamo na vse, kar se dogaja, kljub temu, da bi z našimi objekti, predvsem pa z okolico teh objektov lahko nudili gotovo najboljšo rekreacijo, ki je človeku koristna predvsem pa ocena. Vse od danes še nismo ugotovili, ali vsaj skušali ugotoviti, kje je vzrok, da naš dom ne more postati tudi dom oddiha za člane kolektiva, ki so ga gradili, kljub temu, da nudi lepše udobje kakor sosednji domovi, ki pa služijo svojemu namenu. Ob tem se moramo vprašati, kje je resnica in kaj smo pripravljene storiti, da bi prišli na bolje in s tem na tisto, da bomo sposobni vzdrževati, kar je bilo z velikim trudom ustvarjeno.

Verjetno obstajajo tudi velike rezerve v že enkrat sproženi zamisli o včlanjevanju delovnih organizacij v članstvo našega planinskega društva. Članarina naj bi nudila vsaki včlanjeni delovni organizaciji tudi popuste, ki jih imajo člani posamezniki. To bi podjetja lahko koristila za člane svojega kolektiva in svoje poslovne partnerje. Mogoče je tudi to ideja, ki bi nam pomagala na trdna tla, ne bi bili v nevarnosti, da bi nas vsak malo večji izdatek lahko vrgel iz tira. Menim da je posebne važnosti redno vzdrževanje ceste tudi v zimskem času. S tem bi domu zagarantirali obisk, mnogim ljubiteljem narave, tudi če so motorizirani, pa edinstven užitek.

Sestati bi se morali tudi z našimi šolniki in društvom prijateljev mladine zaradi smučarskega poka mladine. Poglejmo, kako lepo je to uredilo šolstvo v Trbovljah s svojim planinskim društvom. Torej še in še bi lahko našteval, kje so naše možnosti, najti moramo le kolektiv dela voljnih planincev in marsikaj bi bilo mogoče speljati v življenje. Poskusimo še enkrat, mogoče pa uspemo in na prihodnjem občnem zboru nam bo lepše.

Kozole Drago

GORE-NAŠ REKREACIJSKI CENTER

Pred leti smo se vedno spraševali, kam v hribe poleti, kam na smučanje pozimi. Bilo je izrečenih nešteto prikritih besed na ta račun, in to ne samo s strani članov kolektiva Steklarne, temveč tudi članov kolektiva Kemične tovarne in ostalih občanov. Z združenimi močmi smo zgradili v Gorah (Sv. Jurij) lep sodoben planinski dom, ustvarili smo vse pogoje, da se lahko v tem domu poleti ali pozimi udobno preživi svoj letni dopust ali proste dneve ob sobotah in nedeljah. V domu je na voljo vse, dobra in poceni postrežba, sobe so kurjene (dom ima centralno ogrevanje), okrog doma pa so idealna smučišča, poleti pa dane možnosti za daljše ali krajše izlete.

Danes je še problem dohoda do doma, posebno za starejše člane. Tudi ta problem skuša v kratkem planinsko društvo rešiti s tem, da nabavi džip, s katerim bo možnost interesente pripeljati k postojanki. Društvo je uvidelo, da

brez telefonske zveze izgublamo povezavo z domom tako mi kot tudi drugi kraji. Tudi to nalogo je potrebno do prihodnje sezone opraviti. Društvo hoče ustvariti takšne možnosti, da bo lahko sleherni član kolektiva vsaj nekaj dni na leto koristil svoj letni dopust v prelepem planinskem svetu v miru in tišini, tako da bodo tudi vložena sredstva v dom obrestovana.

Žalostno pa je to, da danes dom velikokrat sameva, da ni korišćen, kljub temu, da lahko nudi vse tisto, kakor katero koli gostišče v dolini. To ni pravilno, ker smo vlagali denar v gradnjo doma zato, da bi naš planinski dom, kot smo ga že od vsega začetka imenovali, postal resnično dom rekreacije in oddiha za nas vse. Umaknimo se iz te temne sajaste doline. Vsaj ob prostih dnevih se naužijmo svežega planinskega zraka ali ob izletih ali pri smučanju.

V zimskem času namerava planinsko društvo organizirati smučarski tečaj za šoloobvezno mladino. V upanju, da nam bo vreme naklonjeno, želimo čim več udeležencev.

rigo

Če vas zanima — preberite tudi to

Na območju občine Hrastnik smo imeli leta 1959 en TV sprejemnik. Leta 1969, to je 10 let kasneje, pa že 1.696 TV sprejemnikov ali 6,6 prebivalcev na en TV sprejemnik.

Tudi število radijskih sprejemnikov se je precej povečalo. Tako smo imeli v letu 1959 nad 2.330 radijskih sprejemnikov ali okrog 4,6 prebivalca na en radio aparat, v letošnjem 1969. letu pa 4.109 radijskih sprejemnikov ali 2,7 prebivalca na eden radijski sprejemnik.

V preteklem letu smo porabili iz javnega vodovoda v Hrastniku 964.755 m³ pitne vode. Od tega jo je porabila industrija ter ostalo gospodarstvo 617.444 m³, široka potrošnja pa 347.311 m³.

V letu 1966 je bilo na vsem svetu blizu 150 milijonov potniških avtomobilov. Od tega v Evropi nad 49 milijonov, v Aziji 5.130.000, v Afriki 2.610.000, v Severni in Srednji Ameriki 85.120.000, v Južni Ameriki 3.320.000, v Oceaniji pa 3.860.000 osebnih avtomobilov.

Kar precej kajne? Od evropskih držav je imela Jugoslavija takrat 253.000 osebnih avtomobilov, kar je pomenilo, da so samo še štiri evropske države za nami, ki imajo manjše število prevoznih sredstev.

Leta 1939 je bilo pridelanega na zemeljski krogli 2.030.000 ton bakra. Leta 1966 pa 5.320.000 ton.

Tudi na področju pridobivanja jekla je bil napravljen silovit napredek. Tako je bilo 1939. leta proizvedenega na našem preljubem planetu 135.100.000 ton jekla, leta 1966 pa že 459.300.000 ton. V Jugoslaviji smo ga 1966 leta pridelali okrog 1.867.000 ton.

Tudi na področju pridobivanja nafte je bil dosežen velik napredek. Ves svet je pridelal 1939. leta 284.300.000 ton surove nafte, 1966. leta pa že nad 1 milijardo 640 milijonov ton. Tudi Jugoslavija je že pred vojno pridobivala nafto, in to 1.000 ton letno. V letu 1967 pa smo načrpali že nad 2.376.000 ton surove nafte.

ŠPORT

USPEH ROKOMETAIŠIC

Za nami je jesenski del prvenstvene sezone 1969/70 v republiški ženski rokometni ligi. Vsi smo zadovoljni s plasmajem ekipe, z množično udeležbo mladih deklet v tej športni zvrsti in s kvalitetnim razvojem, vsi z dekleti na čelu pa smo dokaj začudeni ob dejstvu, da se nikakor ne morejo najti sredstva za redno financiranje ženskega rokometna v minimalnih mejah. Klub namreč še vedno tarejo dolgovi, ki izvirajo z leta 1967, oziroma 1968, ko Občinska zveza za telesno kulturo nikakor ni hotela podpreti stremljenj vodstva ŽRK »Steklarja«, da je v tej dolini potrebno razvijati tudi ženske športe. Kljub temu pa je vodstvu uspelo pridobiti v klub nad 30 deklet, redno delo na treningih je dvignilo kvaliteto, tako da v tem letu beležimo uspešne rezultate na vseh področjih nastopanja vseh ekip.

Iz obračuna za leto 1969 je razvidno, da je nad polovico sredstev za delovanje ženskega rokometna prispevala Steklarna, oziroma sindikalna organizacija v Steklarni, kljub temu, da redno plačujemo vsi prispevek za šport in kulturo. Redno plačujemo, delamo, vzgajamo, ne dobimo pa vsaj minimalno potrebnih sredstev. Ali je res potrebno, da si vodstvo kluba iz seje do seje beli glavo, kako rešiti probleme financiranja, in ali je res potrebno, da večkrat skoraj na kolenih prosimo, da dobimo to, kar nam pripada, oziroma ali mora res Steklarna res sama več kot polovico financirati ženski rokomet zato, ker klub nosi ime »Steklar«. V imenu deklet in vodstva izrečna hvala tistim v kolektivu, ki so kakorkoli pomagali v najbolj kritičnih dneh, da je lahko delo potekalo vsaj kolikor toliko nemoteno, hvala tistim funkcionarjem kluba, ki so nesebično dali tudi svoj denar, ker drugače sploh ne bi mogli tekmovali. Pravimo, da je denarja premalo, da je potrebno organizirati nov način financiranja te dejavnosti. Počutimo se opeharjene in ne verjamemo več tudi tistim, ki pravijo, da bo z novim načinom zbiranja sredstev zagotovljena eksistenca športni in kulturni dejavnosti, ker se kljub nekaterim ostrim diskusijam na lanski konferenci Občinske konference zveze za telesno kulturo, da se sredstva pravilno ne dele, ni ničesar uredilo in zadeva poteka po stari po-

ti. Dajte denar za dejavnost in uspehe!!

Žal se je moralo tako začeti naše poročilo o dejavnosti v tej sezoni. In kaj smo naredili?

Kljub dokajšnjim zapetljajem je »A« ekipa ŽRK »Steklarja« tudi letošnjo jesen nastopila v republiški ligi n dosegla naslednje rezultate:

Slovan	—	Steklar	17 : 8
Steklar	—	Brežice	12 : 10
Polet	—	Steklar	9 : 10
Steklar	—	Selca	5 : 8
Gorenje	—	Steklar	10 : 12
Steklar	—	Branik	4 : 9
Usnjar	—	Steklar	2 : 16
Olimpija	—	Steklar	14 : 8
Steklar	—	Piran	12 : 9

LESTVICA :

1. Slovan	9 8 0 1	131 : 65	16
2. Branik	9 8 0 1	112 : 52	16
3. Selca	9 6 0 3	126 : 69	12
4. Olimpija	9 5 1 3	116 : 80	11
5. Steklar	9 5 0 4	87 : 88	10
6. Piran	9 5 0 4	67 : 70	10
7. Brežice	9 4 1 4	102 : 86	9
8. Polet	9 2 0 7	79 : 98	4
9. Gorenje	9 1 0 8	63 : 126	2
10. Usnjar	9 0 0 9	40 : 189	-1

Za ekipo so bile uspešne: Bratuš 36 golov, Stegenšek 13, Jelčič 12, Šergan 7, Mlinarič 7, Sekili 4, Kranjc Sonja 4, Dornik 2, Vretič 2.

Rokometaišice »STEKLARJA« in vodstvo ŽRK

V jesenskem delu prvenstva so za prvo ekipo nastopile:

Pufler Dragica, Krajnc Lidija, Šergan Etelka, Sekili Marjana, Dornik Majda, Bratuša Nevenka, Vretič Alma, Stegenšek Irena, Bajda Vikica, Jelčič Lili, Mlinarič Marjana in Krajnc Sonja.

Bratuša Nevenka je s 36. doseženimi goli zasedla 6. mesto med najboljšimi strelkami v Sloveniji v tem delu prvenstva.

»B« ekipa je nastopala v ljubljanski conski ženski »B« ligi in dosegla naslednje rezultate:

Selce B	—	Steklar B	16 : 8
Olimpija B	—	Steklar B	4 : 10
Steklar B	—	Mokerc	19 : 12
1. Mokerc	3 2 0 1	31 : 19	4
2. Steklar B	3 2 0 1	37 : 32	4
3. Selce B (-1)	3 2 0 1	46 : 16	3
4. Olimpija B	3 0 0 3	7 : 54	0

Za »B« ekipo so nastopale naslednje igralke:

Kumlanc Marinka, Kovač Vesna, Šuster Zvonka, Šuster Stanika, Seničar Vojka, Kranjc Ida, Zupančič Tatjana, Mlakar Lea, Čudovan Anica, Poljšak Irena, Bevc Aldina in Nerogov Romana.

Poleg tega pa je še več deklet v tem času treniralo v »B« ekipi, vendar v tem delu prvenstva niso nastopale.

Takšno je pač poročilo za letošnjo jesen, načrti za prihodnje pa so taki:

Obe ekipi bosta trenirali vso zimo trikrat tedensko in to dvakrat v dvorani in enkrat na kegljišču. Ekipi bosta trenirali ločeno z željo, da bi na pričetku

Centrum Celja...

V soboto, 27. septembra popoldne so se v organizaciji občinske zveze za telesno kulturo Zagorje ponovno zbrali nekdanji nogometni rivali tega zasavskega področja.

Na turnirju so nastopali igralci stari nad 35 let naslednjih ekip: NK »Proletarec« iz Zagorja, Litija, Domžale in NK »Bratstvo« iz Hrastnika.

Organizacija tekmovanja je bila sicer izredno slaba, razpoloženje med igralci pa je bilo kot nekdanj, veselo, športno.

Ekipa »Bratstva« je zasedla na tem turnirju drugo mesto, ko je v finalni tekmi z NK »Proletarcem« izgubila z rezultatom 1:0.

Potek tekmovanja: V prvi tekmi sta se pomerili ekipi Proletarca in Litije. Tekma se je končala v regularnem času z rezultatom 0:0, vendar so po izvajanju enajstmetrov bili boljši Litijani in zmagali z rezultatom 3:2.

V drugi tekmi sta igrala Bratstvo in Domžale. Že v 8. minuti tekme je Očepek povedel »Bratstvo« v vodstvo 1:0, kar je bil tudi rezultat I. polčasa. Proti koncu polčasa pa je Maurer dosegel avtogol in tako nesrečno rezultat izenačil na 1:1, kakor se je končala tudi tekma. Pri izvajanju enajstmetrov pa so bili boljši steklarji in zmagali po zaslugi dobrih strelcev in nadvse dobrega vratarja Debelaka z rezultatom 7:6.

Tako bi morali za 3. in 4. mesto igrati Proletarec in Domžale, vendar je vodstvo tekmovanja Domžalčane diskvalificiralo, ker so imeli v ekipi premlade tekmovalce.

Za 1. in 2. mesto pa bi se po teh rezultatih morali pomeriti ekipi »Bratstva« in »Litije«. Eki-

spomladanskega dela prvenstva lahko že ločili nekaj deklet iz »B« v »A« ekipo.

»A« ekipa bo v zimskih mesecih nastopala tudi na zimskem prvenstvu Slovenije v Hali Tivoli v Ljubljani, ker je to nujno za nadaljnjo tehnično krepitev vseh igralcev.

V spomladanskem delu prvenstva pa bosta ekipi nastopili, in sicer: »A« ekipa v republiški ligi po naslednjem razporedu:

Steklar	—	Slovan
Brežice	—	Steklar
Steklar	—	Polet
Selca	—	Steklar
Steklar	—	Gorenje
Branik	—	Steklar
Steklar	—	Usnjar
Steklar	—	Olimpija
Piran	—	Steklar

»B« ekipa v ljubljanski »B« ligi po naslednjem razporedu:

Steklar B	—	Selca B
Steklar B	—	Olimpija B
Mokerc	—	Steklar B

Takšno je naše poročilo vsem ljubiteljem te igre in našim pristašem. Tudi v prihodnje se bomo zavzemali za čim boljše uspehe, da bomo čim dostojneje zastopali barve »Steklarja«, obenem pa pričakujemo, da bomo tudi finančne probleme rešili v najkrajšem času. V tem pogledu pa pričakujemo pomoč od vseh tistih, ki so za to odgovorni in od vseh tistih, ki nas razumejo in nam v težavah vedno pomagajo.

ŽRK »Steklar«

pa Litije je zaradi te odločitve zapustila tekmovanje.

Tako sta se v finalni tekmi za 1. in 2. mesto pomerili enajststari »Proletarca« in »Bratstva«. Kljub izredni premoči ekipe »Bratstva« so zmagali domačini z rezultatom 1:0 z golom, ki so ga dosegli nekaj minut pred koncem tekme, ko je naši ekipi že pošla sapa. Za poraz »Bratstva« so krivi predvsem napadalci, ki so imeli nekaj izrednih priložnosti za doseg gola, vendar jim ni uspelo premagati vratarja »Proletarca« in so tako domačini slavili jubilejno zmago.

1. mesto: »Proletarec« Zagorje
2. mesto: »Bratstvo« Hrastnik
3. mesto: Domžale
4. mesto: Litija

Pa še nekaj besed o ekipi »Bratstva«:

Nastopali so v naslednji postavi: Debelak, Prašnikar, Očepek, Šuljagič, Lanegar, Maurer, Pufler Ernest, Štiher, Jager, Vidmar, Groznik, Klenovšek, Kavšek.

Ekipa ima še vedno visoko moralno in smisel za kolektiv, manjka pa ji seveda kondicije, čeprav so poedinci še vedno pretekani s tehničnimi finesami.

Na tem turnirju so bili vsekar najboljši vratar Debelak, Štiher, Očepek, Prašnikar, Groznik in Jager, drugače pa velja pohvaliti celotno ekipo.

Samo tekmovanje pa je bilo prijetno prijateljsko srečanje starih rivalov, ki si ga je ogledalo nekaj sto gledalcev v prisotnosti izredno slabega sodnika Lipovška iz Zagorja, ki je s svojimi čudnimi odločitvami večkrat povzročal med igralci nepotrebnost povečevanje starega rivalstva.

(Nadaljevanje na 8. strani)

ŠAHISTI OB DNEVU REPUBLIKE

V soboto 22. novembra se je zbralo v dvorani uprave našega podjetja 16 šahovskih ekip, ki so se pomerile v počastitev Dneva republike in 50-letnice SKOJA. Po svečani otvoritvi ob prisotnosti nekaterih družbeno-političnih delavcev našega kolektiva se je tekmovalje 4 članskih ekip pričelo za kar najboljšo uvrstitev. Da je tekmovalje tako lepo uspelo se velja zahvaliti poštvovalnim organizatorjem, na drugi strani pa tudi rekreacijskemu odboru Steklarne Hrastnik, upravnemu odboru Svobode II in šahovski sekciji pri Svobodi II, ki so to tekmovalje tudi finančno podprli.

Ekipe so se plasirale po naslednjem vrstnem redu:

	točk
1. Ferralit Žalec	54
2. Elektrarna Trbovlje	48,5
3. Steklarna Hrastnik I	43
4. STT Trbovlje I	42,5
5. Železarna Jesenice	41,5
6. SK Brežice	41
7. Sava Kranj	36
8. SK Zagorje	36
9. SK Sevnica	29
10. STT Trbovlje II	27
11. Cementarna Trbovlje	19
12. Iskra Trbovlje	15,5
13. TKI Hrastnik	14
14. Svoboda Dol	12
15. Etol Celje	11
16. Steklarna Hrastnik II	10

Med posamezniki je bil najboljši Ranzinger iz Ferralita, ki je zmagal v vseh petnajstih partijah, s štirinajstimi zmagami pa mu sledijo Brinovec (Ferralit), Kotnik in Rijavec (oba Elektrarna Trbovlje). Na 6. mestu je domači igralec Milenković Cveto z 12,5 točkami, kar je zanj izredno uspešno, ker dve leti ni nastopil.

Plasma domače I ekipe je sicer precej presenetljiv, saj nismo računali, da bodo zavzeli 3. mesto, vendar so se v nekaterih partijah dokaj dobro znašli in to predvsem takrat, ko je šlo za čas. Izredno

borbeno sta igrala predvsem Milenković in Šuster.

Od druge ekipe kaj več tudi ni bilo pričakovati, ker je igrala premalo resno, za neuspeh pa je kriv tudi tisti, ki je sestavljal ekipo, ker imamo verjetno v kolektivu še več dobrih šahistov. Še največ prizadevanja sta pokazala v tej ekipi Čičič in Lipovšek.

Turnir je bila torej nova manifestacija šahistov odigrana v prijateljskem vzdušju z željami, da bi se naslednje leto ponovno srečali, ker so se vsi izrazili, da zelo radi pridejo na ta turnir v Hrastnik.

Deset prvoplasiranih ekip je prejelo praktične nagrade, vsi pa so prejeli diplome za udeležbo, posebno nagrado pa je dobil tudi najboljši šahist.

Strgaršek Janez

FILM »HELGA«

HELGA — HELGA — HELGA
HELGA ali intimno življenje žene je film, ki je dosegal presegel največje število gledalcev v Nemčiji, Franciji in v vseh deželah, v katerih so ga prikazovali. In povsod so ta film spremljale samo besede hvale. Ta film je dokument o intimnem seksualnem življenju žene vse do trenutka, ko postane mati. Film je sneman odkrito, z veliko takta in inteligence. Pravzaprav je to seksualno vzgojni film sneman pod zaščito Ministra za zdravje in Bauma.

Film HELGA je po številu gledalcev presegel do danes zelo popularnega Jamesa Bonda.

HELGA — izvrsten dokument o intimnem seksualnem življenju žene. Nepozabne scene — podoba, ki je posneta s skrito kamero.

FILM BO ŠE LETOS NA NAŠEM EKTRANU.

Mladini izpod 18 let vstop prepovedan!

Centrum Celja...

(Nadaljevanje s 7. strani)

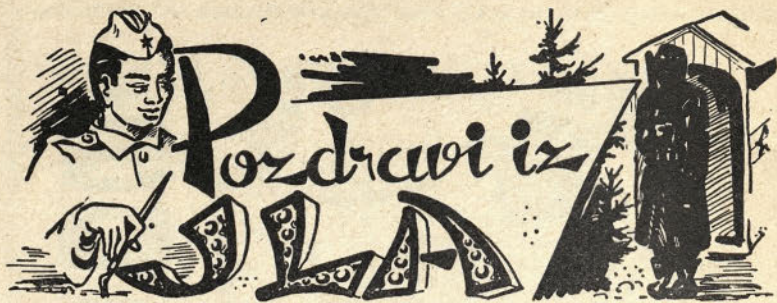
Z ekipo so potovali tudi nekateri stari člani vodstva NK »Bratstvo«: Cvelbar, Grčar, Šumej, Ocepek st., Kumlanc in Trinkaus Adi.

Po končanem tekmovalju je seveda »zaorila stara pjesma« — »Centrum Celja...« in druge,

tako da so vsi skupaj v gostišču Kum preživeli nekaj prijetnih uric.

Tudi za v prihodnje se že kujejo načrti. Vodstvo »Bratstva« in ekipa so izrazili željo, da bi tudi v Hrastniku organizirali podoban turnir.

Strgaršek Janez

Spoštovani urednik!

Kakor vsi, ki so iz našega podjetja odšli na odslužitev vojaškega roka, se vam tudi jaz oglašam z nekaj vrsticami in prošnjo, če bi mi hoteli pošiljati časopis »Steklar«. Nisem preveč oddaljen od domačega kraja, a vseeno bi bil seznanjen o delu v podjetju.

Lepo pozdravljam ves kolektiv, posebno pa brigado tovariša Jožeta Mühlbauerja.

Vojak Kajič Anton
V. P. 2465/24

Jastrebarsko — Hrvatska

Zdravo Anton!

Hvala za pismo in pozdrave. Mislim, da bodo tvoji sodelavci videli tvoj prispevek in se ti kaj oglašili. »Steklarja« ti bomo pošiljali.

Lep pozdrav od urednika.

Dragi urednik!

Prvič se vam javljam iz karnar, kjer bom preživel še 16 mesecev. Zahvaljujem se vam za »Steklarja« katerega sem zelo vesel, obenem vas prosim, da mi ga še naprej pošiljate.

Lepo pozdravljam vas, posebno pa brigado mojstra Strgaršek Brunota.

Vojak Kunšek Ivan
V. P. 3672/11

Postojna

Dragi Ivan!

Iskrena hvala za lepo razglednico. Veseli me, da se zanimaš za naš list. Pošiljali ti ga bomo tudi v bodoče.

Pozdravlja te urednik.

Spoštovani urednik!

Najprej vas lepo pozdravljam. Oglašam se iz Postojne, kjer sem na odsluženju kadrovskega roka.

MOGOČE STE ŽE ČITALI ALI SLIŠALI?

ŽIVLJENJSKA DOBA ŽIVALI

Jastrebi, papige in krokarji živijo več sto let.

Storklje, sove, čuki, vrane, labodi in orli doživijo okrog 70 let, približno toliko kot človek.

Raca, sraka in senica živijo okrog 25 let, kos in kokoš pa okrog 12 let.

Pri sesalcih pa živi najdlje kit. Celih 100 let. Slon doživi 70 let. Nosorog, kamela, arabski konj, tiger in govedo ućakajo do 35 let starosti.

Kunci živijo le 5 let, miši 4 leta, kune zlatice pa 2 leti. Mravlje in pijavke doćakajo enako starost kakor psi in mačke, tj. okrog 15 let, doćim živita deževnik in moćerad do 10 let. Čebele, nekateri hroći in polži doćakajo 3 leta, pajki in kobilice pa dve leti.

Vsekakor pa dosega rekord želva, ki v ugodnih razmerah živi celo 300 let. Od teh let bi morali odšteti zimsko spanje v hladnih predelih in spanje med sušo v tropskih predelih, ker je želva v tem času navidezno mrtva in skoraj ne živi.

ŠE NEKAJ O VOJNAH

Rusko-japonska vojna, ki je trajala od 1904. do 1905. leta, je trajala 130.000 mrtvih.

Balkanski vojni, 1912 in 1913, sta terjali 162.500 mrtvih.

V prvi svetovni vojni od 1914 do 1918 je padlo 8.418.000 vojakov in 1.300.000 civilistov.

Državljska vojna v Španiji, ki je trajala od 1937. do 1939. leta, je pobrala 431.000 vojakov in 225.000 civilistov.

V drugi svetovni vojni od 1939 do 1945 je padlo 16.933.000 vojakov, ubitih pa je bilo 34.305.000 civilistov.

Državljska vojna v Kolumbiji je pobrala 200.000 ljudi, to je v času od 1948 do 1953.

Korejska vojna od 1950 do 1953 je unićila 582.000 vojakov in 400.000 civilistov.

Vietnamska vojna, ki že traja od 1962. leta, je že zahtevala okrog 317.600 žrtev in še vedno traja. Kdo ve, koliko časa še?

Stara garda nogometašev bivšega »Bratstva« v Zagorju

Poročilo komunalnih služb za čas od 1. 1. do 31. 10. 1969 ter stanje komunalnih naprav in instalacij v občini Hrastnik

Pričujoče poročilo obravnava delo delovne enote komunalnega podjetja Hrastnik, ki se ukvarja izključno z upravljanjem in vzdrževanjem komunalnih naprav in instalacij. Na podlagi sklenjenih pogodb z občinsko skupščino Hrastnik oziroma z upravnima odboroma cestnega in komunalnega sklada in v skladu s samoupravnimi akti ter registracijo, oskrbuje in vodi komunalno obrtno podjetje »KOP« Hrastnik naslednje dejavnosti splošnega družbenega pomena:

- javne vodovode na območju občine,
- javno kanalizacijsko omrežje,
- redno vzdrževanje cest IV. reda,
- vzdrževanje javnih zelenic in parkov,
- opravljanje pokopaliških storitev,
- javno snago,
- nadzor javne razsvetljave.

Ker imajo te službe specifičen pomen in so sestavni del celotnega družbeno gospodarskega življenja v občini, jim podjetje posveča posebno pozornost in smatra kot glavno osnovno dejavnost podjetja, čeprav razmerje v številu zaposlenih ali v celotnem dohodku govori drugače.

Kakor povsod, je tudi v Hrastniku v povojnih letih intenzivna stanovanjska izgradnja komunalne dejavnosti močno zaostala za potrebami naselij. To dokazuje dejstvo, da je šele leta 1957 bila ustanovljena delovna organizacija, katere glavna naloga je, da stalno in načrtno skrbi za vzdrževanje ter razvoj komunalnih služb v občini. Seveda pa s tem še niso bili zagotovljeni niti osnovni materialni pogoji za zadostitev vseh večjih potreb posameznih naselij.

VODOVOD

Pri tej dejavnosti pomeni leto 1967 pomembno preokretnico, ker je takrat skupščina občine Hrastnik na podlagi obsežnih analiz osvojila oziroma potrdila nove cene za vodarino, ki zagotavljajo določen odstotek sredstev za razširjeno reprodukcijo vodovodnega omrežja in naprav. Uspehi tega sklepa so že vidni, saj lahko trdimo, da kljub izredni suši v letošnji jeseni ni bilo občutiti pomanjkanja pitne vode v Hrastniku. Na splošno v tem letu vode ni primanjkovalo, ker so bile v začetku leta po tudi v sredini leta izdatne padavine. Znatna zasluga za redno dobavo vode potrošnikom pa gre na račun raznih izboljšav, preložitvam in obnovitvam omrežja, ki so bila opravljena v tem letu.

Letos je uspelo, z mnogimi težavami zaradi neurejene načina financiranja, dokončati I. fazo gradnje vodovoda od Kajtna do Rinaldo v Bobnu. To je bila po letu 1931, ko se je gradil glavni vodovod v Hrastniku, največja investicija na tem področju v občini. Razvejan sistem drež, zajetij, cevovodov in raztežilnikov je trenutno pridobival 12,3 l vode na sek., kar pomeni v naših razmerah izdatno pomoč pri preskrbi. Pri tem velja pripomniti, da so cevi predimenzionirane oziroma pripravljene še za naknadna zajetja vodnih virov, ki se na tem območju nahajajo. Spodnji raztežilnik novih zajetij in spodnji raztežilnik zajetij pri Potratu sta višinsko popolnoma uravnovešena, kar zagotavlja stalno poln pretok vode v cevi Ø 80 cm skozi Boben. Te cevi pa lahko sprejmejo le del zajete vode in zato nastajajo sedaj na tem mestu ogromne izgube vode.

Kljub nerednemu financiranju in zaradi večkratnih prekinitev gradnje je podjetje uspelo objekt dokončati brez podražitev. Celotna investicija je znašala 850.240 din. Dne 13. 10. letos je bil izvršen tehnični pregled novozgrajenega vodovoda in izdano uporabno dovoljenje.

Konstrukcija financiranja je bila naslednja:

- I. etapa 250.000 kredit najet pri KBH, podružnica Trbovlje, rok vračila I. 1974.
- II. etapa 250.000 kredit najet pri KBH, podružnica Trbovlje preko Stanovanjskega podjetja Hrastnik. Rok vračila junij 1970.
- III. etapa 350.240 sredstva podjetja, zbrana na račun razširjene reprodukcije vodarine.

Na tem mestu velja še omeniti način zbiranja sredstev za razširjeno reprodukcijo vodovodnega omrežja. Po ceniku, potrjenem s strani skupščine občine Hrastnik, je podjetje dolžno obračunavati od vsakega m³ prodane vode 0,30 din v te namene. Ta sredstva se zbirajo v poslovnem skladu podjetja, za kar se vodi posebna evidenca, ker so to namenska sredstva. Vendar pa zaradi velike nelikvidnosti v gospodarstvu se ugotavlja, da so tudi ta sredstva nelikvidna.

Zbrana sredstva za razširjeno reprodukcijo vodovoda:

1967 od 1. 7., ko je stopil v veljavo	din
novi cenik	134.792,40
1968	289.426,50
1969 v času poročanja (od 1. 1. do 31. 10. 1969)	237.498,50
SKUPAJ	652.716,40

Porabljena in vezana sredstva za razširjeno reprodukcijo:

	din
Vezano pri KBH	120.000
udeležba pri gradnji vodovoda pod Mrzlico	350.240
kupci vode dolgujejo na dan 31. 10. 1969	506.096,20
SKUPAJ	976.336,20
Razlika	323.619,80

Omenili smo že velike izgube vode zaradi neustreznih cevi, ki potekajo skozi sotesko Boben. Zato je nujno potrebno čimprej nadaljevati z gradnjo II. faze, s katero se predvideva položitev manesman cevi Ø 200 mm tj. od Rinalda v Bobnu do novega glavnega rezervoarja, vsebine 300 m³ na koti 421 m nadmorske višine — nad Rudniškim kamnolomom. Ta rezervoar naj bi služil kot napajalni rezervoar za visoko cono in kot pretočni rezervoar za nižje cone. Znano je dejstvo, da izredna razgibanost terena in majhne razpoložljive kapacitete v Hrastniku zahtevajo razporeditev stanovanjskih površin na višinah od 200 pa celo do 400 m nadmorske višine. To narekuje več višinskih oskrbovalnih con, katere predvideva tudi urbanistični program mesta Hrastnik. Tega programa se podjetje in njegovi zunanji sodelavci dosledno držijo. Po predračunu, katerega so izdelali projektanti, znaša predračunska vrednost omenjenih del približno 1.200.000 din. Pri tem pa moramo upoštevati, da je teren skozi Boben izredno ugoden zaradi bližine potoka, skalnega terena, pomanjkanja opornih zidov, ožin itd. Ker je računati, da se bo tudi ta cesta v dolednem času asfaltirala, bi bilo že zaradi tega pohiteti s temi deli.

S to dokumentacijo se je podjetje pred nekaj meseci udeležilo namenskega natečaja za gradnjo vodovodov (ki ga je razpisala KBH Ljubljana — sektor za kreditiranje stanovanjske in komunalne izgradnje). Prosilo je za 800.000 din kredita s tem, da bi samo prispevalo ostalih 400.000 din. Žal je bilo toliko prosilcev in tako malo razpoložljivih sredstev, da na natečaju ni uspelo. Izgleda, da se bo treba naslanjati le na lastno finančno sposobnost, kar pa z ozirom na že opisano ne bo lahko.

Trenutno stanje kreditov za gradnjo vodovodov:

a) vodovod pod Mrzlico, KBH	231.360,00 din
b) vodovod pod Mrzlico, Stanov. podjetje — KBH	250.000.— din
c) vodovod Rakovec prisp. za upor. mestnega zemljišča — KBH	18.435,44 din
SKUPAJ	499.795,44 din

Razen sredstev za razširjeno reprodukcijo so največji element kalkulacije za vodarino, vkalkulirana sredstva za investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev. Podjetje jih uporablja za večja popravila instalacij, objektov in strojnih naprav pri vodovodu. Ker je bilo podjetje v tem letu angažirano predvsem pri novogradnji vodovoda, so bila ta dela morda nekoliko zanemarjena. Stroški pa so bili naslednji:

- a) kompletna rekonstrukcija vodovoda na Frtici, ki je bila doslej oskrbovana po svinčenih ceveh Ø 3/4". Položeno razvejano omrežje cevi Ø 60 mm, z obnovljenimi priključki in hidranti. Povezava s posebno pretočno cevjo Ø 60 mm od rezervoarja na Frtici do križišča (s tem je bil omogočen pretok vode od Rakovca do TKI in od rezervoarja pri Rošu, brez vpliva na odvzem vode na Frtici), v skupni vrednosti 87.069,65 din;
- b) razna popravila med letom, ki imajo po veljavnih predpisih značaj investicijskega vzdrževanja 56.153,47.

Skupno 143.223,12 din.

V času poročanja je bilo vkalkuliranih v ta namen 10.375,00 din.

Razlika + 37.151,88 din.

Razen tega omenjamo še vkalkulirana sredstva amortizacije v znesku 92.855,37 din.

Ta sredstva so se v glavnem zbirala s sredstvi za razširjeno reprodukcijo in za nabavo črpalk ter elektromotorjev. Razen tega se je s tem obračunavala tudi gradnja dotrajanega zajetja Ribnik II.

Ostali stroški za upravljanje in vzdrževanje bodo bolj razumljivi, če na kratko opišemo obseg vodovoda in kanalizacije Hrastnika:

1. dolžina glavnega in razdelilnega omrežja	35.766 m
2. dolžina hišnih priključkov	21.200 m
3. število hišnih priključkov	838
4. število vgrajenih hidrantov	57
5. število glavnih in sekcijских zasunov	141
6. število vgrajenih vodomero (last vodovoda)	453
7. rezervoarji in njih kapaciteta:	

Roš	130 m ³
K-5	100
Prapretno	15
Studence — vas	15
Studence nad Plazn.	130
Studence pri Krežetu	20
»Sijaj« pri Ačkunu	20
Meke	8
Dirmajer	80
Frtica	30
Bedenik — Dol	80
Turje	40
Božič	40

Skupno je 13 rezervoarjev s 708 m³

8. a) Zbiralniki:	raztežilniki:
ZB II = 1,2 m ³	Kajtna — Rinaldo
ZB II A = 0,8 m ³	RI I. = 1,2 m ³
ZB III. = 1,2 m ³	RI II. = 1,2 m ³
ZB IV. = 1,2 m ³	RI III. = 1,2 m ³

b) vodovod Potrata — Rinaldo

zbiralniki:	raztežilniki:
ZB I. kapacit. 2 m ³	R I. kapacit. 1,5 m ³
	R II. kapacit. 1,5 m ³
	R III. kapacit. 1,5 m ³

c) vodovod Stog — Novi Dol:

zbiralnik ZB I. 2 m ³	R I. kapacit. 0,5 m ³
	R II. kapacit. 0,5 m ³
	R III. kapacit. 0,5 m ³
	R IV. kapacit. 2 m ³

d) vodovod Gore — Turje:

ZB I. = 2 m ³	R I. kapacit. 1,2 m ³
--------------------------	----------------------------------

e) vodovod zgornje Mamule:

ZB I. = 2 m³

f) vodovod Lopata:

ZB I. = 1,5 m³

g) vodovod Ribnik I.

ZB I. = 1,2 m³

h) vodovod Ribnik II.:

ZB II. = 1,2 m³

i) vodovod Velej:

ZB I. = 25 m³

j) vodovod Rakovec:

ZB I. = 2 m³

9.) Material in premer cevovodov na posameznih odsekih:

a) Ribnik — Kemična	manesman salonit	Ø 150 mm
		Ø 200 mm
b) Kemična — rez. Roš	manesman	Ø 150 in 125 mm
c) Rezerv. Frtica-naselje	alkaten	Ø 60 mm
d) Rezerv. Frtica — Riklov most	alkaten	Ø 80 mm
e) Rakovec: rezerv. Frtica	salonit	Ø 150 mm
	manesman	Ø 125 in 80 mm
f) Stog: most Babič-Grča do Majcena	manesman	Ø 125 in 80 mm
g) Roš — Studence — Log in Kolonija	manesman	Ø 125 in 80 mm
h) Čeče — Kajtna in Potrata rezerv. Studence	alkaten	Ø 50 in 60 mm
	salonit	Ø 100 in 125 mm
	manesman	Ø 80 mm
	litoželezne	Ø 50 in 60 mm
i) Lopata — rezerv. K-5	pocinkane	Ø 60 in 50 mm
j) zg. Mamule — Studence	pocinkane	Ø 60 in 50 mm
k) Studence — nas. nad Logarčkom	litoželezne	Ø 80 mm
l) Gore — Turje	manesman	Ø 80 mm
	pocinkane	Ø 60 mm

10. Vodni izviri in njihova zmogljivost:

	sred. izd.		skupna	
	sek/1	minimal. sek/1	sred. izd. sek/1	minimal. sek/1
a) zajetje Potrata Dolinšek I. in II.	6,3	4,8	11,7	7,6
b) zajetje Kajtna izvir II.	3,8	2,9		
izvir III.	5,7	3,2		
izvir IV.	2,8	2	12,3	8,1
c) Konce	2	2	2	2
d) Zgornje Mamule	3	2,2	3	2,2
e) Spodnje Mamule	2	1,6	2	1,6
f) Lopata	1	0,9	1	0,9
g) Meke	4	1,5	4	1,5
h) Velej	3	2,3	3	2,3
Ribnik III.	20	18		
Ribnik I.	4	4	24	22
j) Rakovec I.	20	17		
Rakovec II.	1	1	21	18
k) Stog	20	16	20	16
l) Dol — stari	1,3	0,8		
Dol — novi	0,7	0,5	2,5	1,3
m) Gore	2,1	1,1	2,1	1,1
Skupno 14 zajetij			102,6	84,6

Meritve so bile opravljene v največji suši, tj. ob koncu oktobra 1969.

11. Črpališča:

- število montiranih črpalk 6 kom.;
- zmogljivost na minuto 990 l.

12. Kanalizacija:

Ø 450 mm	2120 m
Ø 400 mm	212 m
Ø 300 mm	2904 m
Ø 200 mm	1636 m
Ø 150 mm	386 m
	7258 m

odprtih kanalov 390 m

čistilnih in revizijskih jaškov 450 × 450 mm 171 kom.

V času poročanja je bilo prodanih 791.995 m³ vode.

Ni treba poudarjati, da tako razvejane in obsežne instalacije ter naprave zahtevajo velika sredstva za vzdrževanje in nemoteno obratovanje. Zato so se sredstva vkalkulirala za surovine in material, električno energijo, inventar, popravila, prevozne storitve, članarine, kemične in bakteriološke analize vode in osebne dohodke ter upravno režijsko trošila v skladu z dotokom, čeprav so pri tem nastopale večkrat težave, ker so se nekateri stroški, predvsem material, električna energija in osebni dohodki v zadnjih treh letih občutno dvignili.

V stalnem porastu so tudi stroški za sanitarne storitve. Za nadzor nad kvaliteto pitne vode ima podjetje sklenjeno pogodbo z Zdravstvenim domom Trbovlje — higiensko sanitarni oddelek. Ta redno mesečno, oz. po potrebi še večkrat odvzema vzorce vode z vseh izvirov za bakteriološke preglede in letno za kemično analizo. Opravljene analize dokazujejo, da je bila kvaliteta vode izredno dobra in da so bili razni pomisleki o neoporečnosti neosnovani, ker tudi izredni vzorci, vzeti na zahtevo ambulantnih zdravnikov, niso pokazali v vodi nobenih snovi, ki bi bile zdravju škodljive.

Dokaj težav povzročajo črpališča pri Meketu, ker se nahaja izvir v delujočem plazu. Zaradi tega je treba zajetje večkrat odpreti in vsaj za silo zajeti izgubljeno vodo. Čim bo mogoče nadaljevati s konceptom razvoja vodovodnega omrežja, bo to črpališče odpadlo.

Poleg večjih del, ki so bila že omenjena, je podjetje redno popravljajo okvare, ki so zaradi plazov in rudarjenja zelo pogoste. Zamenjavati je bilo treba posamezne odseke omrežja, vzdrževati javne izlivke, črpati vodo, oskrbovati hidrante in vgrajene vodomere, čistiti vodovodne objekte, pleskati in vzdrževati strojne ter pogonske naprave, kakor vršiti redno dežurstvo.

Nadalje se je sistematično spremljala izdatnost že zajetih izvirov, posebno pa še tistih, ki so interesantni za bodoča zajetja, kot so izvir 1, 5 in 6 pri Kajtni v Čečah, izvir v Ravnah, izvira pri Koritniku in Vidmarju za Savo ter zgornji Ribnik, na Dolu pa izvira Bele vode in pri Srebotu.

V času poročanja je bilo izdanih 72 dovoljenj za nove vodovodne priključke in 11 soglasij za nova lokacijska dovoljenja.

KANALIZACIJA

Redno vzdrževanje in oskrbovanje kanalizacijskih objektov se financira iz določenega odstotka vodarine. Pri tem pa ni zagotovljenih nikakršnih sredstev za novogradnje. V tem letu je bil znaten del sredstev, zbranih iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča, uporabljen za gradnjo novih kanalizacijskih omrežij. Tako je bilo v tem letu zgrajeno kompletno kanalizacijsko omrežje na Frtici v skupni vrednosti 87.450,90 din

kompletna kanalizacija v naselju Hermāna Debelaka 73.683,45 din
kanalizacija na Veličkovi cesti 70.220,85 din
kanalizacija Studence nad Logarčkom 22.149,55 din
in kanalizacija pri stolpičih na Dolu 7.020,12 din
skupna vrednost novozgrajenih kanalizacij: 251.533,87 din

Lastništvo novozgrajenega kanalizacijskega omrežja ni urejeno, zato bi ga bilo treba v celoti prenesti v oskrbovanje in upravljanje temu podjetju. Prenos je treba izvršiti čimprej, da bi se lahko v naslednjem letu zagotovilo redno vzdrževanje. Pri neposrednem delu na kanalizacijskem omrežju sta redno zaposlena dva delavca, ki opravljata čiščenje vseh jaškov, obnavljata poškodovane betonske cevi in druga manjša dela. Pri drugih večjih vzdrževalnih delih pa jim nudi pomoč gradbena skupina pri podjetju.

Ker je v glavno kanalizacijo speljana tudi površinska voda, ta v nalivih z naplavinami zamaši kanalizacijsko omrežje, zahteva to znatne stroške za ponovno čiščenje. V tem letu je bil iz sredstev občinskega proračuna obnovljen zaradi plazovja deformirani in uničeni del glavne kanalizacije med objektom komunale in upravno stavbo občine. Razen tega je bil pri bivši lekarni napravljen odcep, ki odvaja naraslo meteorno vodo v času večjih nalivov naravnost v potok.

Izmed vrste problemov pri javni kanalizaciji bi omenili naslednje:

— treba bo zgraditi kanalizacijo od rudniške vile do Birtiča, ker se na tem mestu odplake in čelo fekalije še vedno pretakajo po odprtem obcestnem kanalu;

— nujno je urediti kanalizacijo Log — Kašner — glavna cesta, ker sedanja primitivna kanalizacija spušča in vsled tega že ogroža pobočje ob glavni cesti;

— na več mestih se ob neurjih meteorna voda še vedno prosto izliva na ceste III. reda. Treba bo napraviti ustrezne propuste, ker omenjena pomanjkljivost kvari cestišče in ogroža varnost prometa.

Nakazani so le trenutno najnujnejši primeri problemov, vendar je teh še več, na katere bo treba misliti pri programiranju nadaljnega dela urejanja kanalizacij, kakor tudi pri zbiranju sredstev v ta namen.

Ceste IV. REDA

Na podlagi sklenjene pogodbe med Cestnim skladom občine Hrastnik vzdržuje podjetje 23.140 m cest IV. reda. V tekočem letu so bili zaposleni na cestah IV. reda 4 stalni cestarji. Ker pa je bilo letos zelo težavno vreme in so nalivi večkrat močno poškodovali cestišča, je bilo potrebno

to skupino večkrat okrepiti z delavci iz gradbene skupine. Zadolžitve posameznih cestarjev po posameznih odsekih cest so naslednje:

Čeče	1 cestar	5576 m
Hrastnik	1 cestar	6306 m
Marno in Dol	1 cestar	6412 m
Turje	1 cestar	4746 m

Cestarja, ki sta zadolžena za sektor Marno in Turje, imata že daljši staž pri podjetju, kar se odraža pri kvaliteti njihovih storitev in zato ni bilo bistvenih pripomb s strani koristnikov teh cest. Druga dva cestarja sta še novinca in zato še nista strokovno dovolj usposobljena za opravljanje zaupnega dela. Stremi se za tem, da na vsakem odseku ceste opravlja službo cestar iz bližnje okolice, ker v slučaju večjih nalivov lažje hitreje posreduje. Da se podjetje zavaruje pred eventualnimi očitki s strani občanov, skuša pri najemanju novih delavcev za cestarje sodelovati s pristojnimi delovnimi predsedstvi, ker ti najboljše poznajo razmere na svojem terenu. Vsa dela na vzdrževanju cest vodi VK cestni nadzornik, ki pa ima poleg teh še druge zadolžitve pri komunalnih službah.

Vse ceste 0V. reda so prevozne za avtomobilski promet. V Čeče ima svojo redno progo avtobus. Čeprav je bilo že večkrat povedano in opozorjeno na nevarnosti zaradi porušenega opornega zidu pri Krežetu, doslej še ni bilo nič storjenega. Ker terja to popravilo večja finančna sredstva, kajti to ne spada v delokrog rednega vzdrževanja cest IV. reda, bo vsled tega na pristojnem mestu poiskati finančna sredstva, preden bi prišlo do eventualne hujše nesreče, in oporni zid sanirati. V nasprotnem primeru bo treba zmanjšati dovoljeno obremenitev ceste le za lažji promet do 3 t, s tem pa ukiniti avtobusno progo. Že v poročilu iz leta 1968 je bilo omenjeno, da je bila skrajno uničena cesta Marno—Kozole, ki je služila za obvoz pri gradnji ceste Dol — Šmarjeta. Ker Vojno gradbeno podjetje ni hotelo ta odsek ceste popraviti, je moralo to storiti komunalno podjetje v spomladanskem času. Stalnemu cestarju so šli v pomoč delavci gradbene skupine. Tako so popravili betonske propuste, ki so bili zdrobljeni, in stranske jarke, ki so bili zasuti.

Vgrajenih je bilo 30 m betonskih cevi Ø 30 cm in 18 m bet. cevi Ø 20 cm. Za utrditev cestišča je bilo porabljenega 96 m³ gramoza. Cesta je sedaj zopet prevozna. Vgraditi je potrebno samo še 6 prečnih pragov.

Na cesti v Krištolu je plaz povsem gdtgrgal cestišče v dolžini 45 m. Tu je bila najprej zgrajena drenaža z betonskimi cevmi in zajeta vsa voda, nato pa cesta zopet posuta in utrjena. V ta namen je bilo porabljenega 275 m³ materiala. Na tej cesti pa je še vedno ostal nerešen problem opornega zidu in stanovanjske hiše, last Gnus Stane.

Za vzdrževanje drugih cest IV. reda je bilo v tem obdobju porabljenega 676 m³ gramoza za posipanje. Toda kljub temu so bile ceste večkrat v slabem stanju, ker so bili letos pogosti nalivi, ki so odplavili komaj navoženi material. Zato računa podjetje z nakupom manjšega vibro valerja, s katerim bi lahko utrjevalo popravljena cestišča. V jesenskem času se je vreme ustalilo. Zaradi tega je bilo možno cestišče solidno urediti.

Filmski barometer

NEKAJ O FILMU STERE SLAVE

Po desetih letih!

Ustvarjalna ekipa Kirk Douglas, James Harris in Stanley Kubrick, ki se je zbrala okoli A Bryna Production družbe igralca Kirka Douglasa, je pred desetimi leti ustvarila film »STERE SLAVE«, ki je pretresel in vznemiril svet. Predvsem pa je bil njihov skupni film presenečenje v tedanji ameriški filmski proizvodnji, saj je vzbudil hude reakcije in ostre proteste posebno v tistih ameriških pa tudi v evropskih krogih, ki zaradi različnih političnih ali drugih spekulacij niso naklonjene ostrim in brezkompromisnim idejam.

V Evropi vrsta držav ni dovolila javno prikazovati film, če-

prav so o njem posebno evropski strokovnjaki pisali samo pohvalne besede. Administrativni aparat ameriške filmske proizvodnje je poleg tega prepovedal prodati film vrsti evropskih držav, med njimi tudi Jugoslaviji.

Film »STERE SLAVE« prihaja k nam sedaj z desetletno zamudo. Za uvrstitev v program se nismo odločili samo zato, ker smo prepričani, da še vedno velja za enega izmed najbolj žgočih filmov, ki pretresljivo opozarja na nesrečo in grozovitost vojne, temveč tudi zato, ker imamo občutek, da je kljub desetim letom izredno aktualen film, ki ima posebno človeku in družbi v današnjem času mnogo povedati.

September 1916 na zahodni fronti. 701. francoski pehotni polk,

naveličan in izčrpan od vojne in zdesetkan v dolgotrajnih neprekinjenih bitkah, se umika iz strelskih jarkov na oddih. Vodi ga polkovnik Dax (Kirk Douglas), pogumen in inteligenten mož, ki se spozna na svoj posel, čeprav ni poklicni vojak. V mirnem času je bil eden najvidnejših kriminalističnih odvetnikov dežele.

Za bojno črto, v slikovitem srednjeveškem francoskem gradu, ki služi za štab, sprejema poveljnik divizije general Mireau (George Macready) zastopnika glavnega štaba generala Bronharda (Adolphe Menjou). Bronhard prihaja z ukazom, da Mireaujeva divizija v 48 urah zavzame očitno nepremagljivo nemško postojanko na griču; zadaj za to obrambno postojanko zbirajo Nemci velike sile za skorajšnji vsesplošni napad. Francoskim četam, ki jih imajo Nemci povsem v šahu, ne preostane drugega kot da prebijejo nemško obrambo, in to takoj.

Mireau ukaže Daxu, naj sproži napad. Dax je proti, vendar mora izpolniti ukaz. Izčrpane franco-

ske čete napnejo vse sile, a se pod nemškim ognjem izgube. Mireau ukaže artileriji, naj strelja na njegove lastne vojake, toda artilerijski oficir odkloni izpolnjevanje ustnih ukazov.

Ker se napad izjalovi — kar mu je bilo usojeno že od vsega začetka, — skuša Mireau opravičiti svojo nepravilno presojo položaja tako, da obtoži polk strahopetnosti. Kot kazen predlaga ehsekucijo treh na slepo izbranih mož. Bronhard privoli. Pred vojno sodišče postavijo podčastnika Pariza (Raiph Meeher), prostaka Ferola (Timothy Carey) in prostaka Asmanda (Joseph Trubel). Dax je razjarjen; odloči se, da bo sam branil svoje vojake. Toda njegova obramba je ničeva spričo vnaprejšnje odločitve sodišča: može obsodijo na smrt z ustrelitvijo.

Po eksekuciji Bronhard nepričakovano obvesti Mireauja, da bo moral pred preiskovalno komisijo, njegovo mesto pa ponudi Daxu, (Nadaljevanje na 12. strani)

